

UURAINEN

TALOUSARVIO 2026

Taloussuunnitelma 2026–2028

Sisällys

Kunnanjohtajan katsaus	2
Talousarvion yleisperustelut	3
Kuntastrategia	5
Toimintaympäristö ja taloudellinen kehitys.....	8
Yleinen taloudellinen kehitys	8
Kuntatalouden rahoitusasema	8
Kunnan talouden kehitys	9
Työllisyys	9
Riskienhallinta ja keskeisimmät riskit.....	11
Käyttötalousosa	12
Konsernipalvelut	13
Yleishallinto	15
Maa- ja metsätilat.....	18
Maankäytön suunnittelu	20
Toiminnan kuvaus	21
Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset	21
Keskusvirasto.....	24
Henkilöstöhallinto	26
Sivistyslautakunta	29
Sivistystoimi.....	31
Peruskoulutus	32
Varhaiskasvatus.....	36
Opetustoimi	40
Joukkoliikenne	41
Kirjastotoimi.....	42
Kulttuuritoimi	46
Nuorisotoimi	51
Liikuntatoimi	56
Tekninen lautakunta	61
Hallinto- ja muu toiminta.....	63
Vesihuoltolaitos.....	65
Tuki- ja tilapalvelut.....	67
Liikenneväylät.....	70
Puistot ja muut alueet	72
Sorakuopat	73
Ympäristötoimi.....	74
Tuloslaskelmaosa	78
Investointiosa	79
Rahoitusosa	81
Henkilöstösuunnitelma.....	82

Kunnanjohtajan katsaus

Uuraisten kunnan visio on olla kestäväällä kasvu-uralla. Lähes koko 2000-luvun Uurainen on ollut kasvukunta, ja väestörakenne on hyvä. Tahdomme olla kasvu-uralla ensi vuonna ja suunnitelmavuosina 2027-28.. Tavoite on, että kasvu tapahtuu kestävästi tasapainottaen taloudellista, ekologista ja sosiaalista kestävyyttä. Kaavoitamme uusia asuinalueita sekä Uuraisten Hirvaskankaalle että Uuraisten keskustajamaan.

Hirvaskylän yritysalueen asemakaava on valmisteluvaiheessa. Se käsittää laajan alueen valtatie neljän läheisyydessä Uuraisilla. Tavoitteena on kaavoittaa alueelle lisää yritystontteja Hirvaskylän yritysalueen kehittämiseksi. Kaavoitusta ohjaavana tekijänä on nimenomaan valtatie 4, merkittävimpiä valtateitämme etelästä pohjoiseen. Meneillään on tiesuunnitelman tekeminen, mikä mahdollistaa nelostien muuttamisen moottoritieksi Äänekoskelle saakka. Uuraisille ja sen yrityksille se tarjoaa mahdollisuuksia. Moottoritien rinnakkaistie kulkisi nimenomaan Hirvaskylän yritysalueen kautta ja lävitse. Hirvaskylän yritysalueita markkinoidaan potentiaalisille yrityksille, joille tarjoutuu synergiaetuja alueella jo sijaitsevien yritysten kanssa.

Talousarvion saimme niukasti ylijäämäiseksi eli positiiviseksi. Korostan nimenomaan me-muotoa, sillä valmistelu oli kunnan päättäjien ja viranhaltijoiden/työntekijöiden tavoitteellista yhteistyötä ylijäämäisen talousarvion saavuttamiseksi. Myös vuodesta 2025 on syyskuun lopun toteuman mukaan muodostumassa ylijäämäinen tulos. Tavoitteena on edelleen säilyttää talouden tasapaino keskipitkällä aikavälillä, eikä investointeja rahoiteta velkarahalla enempää kuin on välttämätöntä.

Vaikka taloudelliset resurssit ovat rajalliset, on tärkeää katsoa eteenpäin ja rakentaa kuntaa, joka on elinvoimainen, vastuullinen ja houkutteleva niin asukkaille kuin yrittäjillekin. Kokemusteni perusteella uskon siihen, että yhdessä päättäjien, henkilöstön ja kuntalaisten kanssa voimme saavuttaa nämä tavoitteet.

Juha Valkama
Kunnanjohtaja

Talousarvion yleisperustelut

	2021	2022	2023	2024
Väkiluku	3634	3592	3615	3657
Väkiluvun muutos ed.vuodesta %	-0,3	-1,1	0,6	1,2
Alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä %	25,3	24,3	24,1	23,9
15-64-vuotiaiden osuus väestöstä %	54,0	54,3	54,5	55,0
Yli 64-vuotiaiden osuus väestöstä %	20,7	21,4	21,4	21,1
Työllisyysaste %	76,5	77,9	75,9	*
Taloudellinen huoltosuhde	158,3	158,6	158,8	*
Vuosikate €/asukas	636,2	160,1	162,7	447,3
Lainakanta €/asukas	4130	3953	4378	4070
Konsernin lainakanta €/asukas	6883	6665	5371	5013

**tiedot päivittyvät myöhemmin*

Syyskuun 2025 ennakkollisen väkilukuarvion mukaan Uuraisten kunnassa on 3641 henkilöä. Verrattuna 31.12.2024 tilanteeseen väestöä olisi 16 henkilöä vähemmän.

Paluu kestäväälle kasvu-uralle on Uuraisten kunnan strategian keskeinen tavoite.

Kuntalain mukaisessa taloussuunnittelussa korostetaan toiminnan ja talouden tiivistä yhteyttä, taloudellisten resurssien merkitystä sekä suunnittelun realistisuutta. Talousarvio ja taloussuunnitelma sisältävät sekä toiminnalliset että taloudelliset tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma sekä toimintakertomus ovat valtuuston toiminnan ja talouden ohjausvälineitä. Muut toimielimet ohjaavat toimintaa edelleen käyttösuunnitelmien ja niiden toteutumisvertailuiden avulla.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Valtuuston on hyväksyttävä talousarvio vuoden loppuun mennessä. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä hyväksyttävä taloussuunnitelma tehdään kolmeksi tai useammaksi vuodeksi, joista talousarviovuosi on ensimmäinen.

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnan talousarviossa tulee olla käyttötalous- ja tuloslaskelmaosat sekä investointi- ja rahoitusosat. Samaa rakennetta on noudatettava taloussuunnitelmassa ja tilinpäätökseen sisältyvässä talousarvion toteutumisvertailussa. Talousarvion yleisperustelut ovat luonteeltaan informatiivisia ja niissä esitetään mm. kuntastrategia, kansantalouden ja kuntatalouden kehityskatsaus sekä kuvataan Uuraisten kunnan nykytilaa ja tulevaisuuden näkymiä.

Käyttötaloulosassa kuvataan kunnan järjestämän toiminnan rahoittamista toimialoittain ja tulosalueittain.

Investointiosassa esitellään investointisuunnitelma talousarviovuodelle ja suunnitelmavuosille kustannusarvioittain.

Tuloslaskelmaosa on kunnan kokonaistaloudellinen laskelma, joka osoittaa tulorahoituksen riittävyyden palveluiden järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin.

Toimintakate osoittaa, millainen summa käyttötalouden nettomenoista jää katettavaksi verotuloilla, valtionosuuksilla ja rahoitustuotoilla.

Vuosikate kuvaa käyttötalouden rahoittamisen jälkeen jäävää rahoituspohjaa, jolla katetaan investointimenot ja lainanlyhennykset.

Tilikauden tulos kertoo tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotuksen. Tämän jälkeen esitettävä poistoeron muutos tarkoittaa tavanomaisesti investointivarausten purkua. Näiden jälkeen tuloslaskelma ilmentää tilikauden yli- tai alijäämän, joka vaikuttaa kunnan pääomaan lisäävästi tai vähentävästi.

Rahoitusosa kuvaa talousarviovuoden ja suunnitelmavuosien rahan liikkumista; rahan lähteitä ja rahan käyttöä.

Vuoden 2026 talousarvio perustuu lautakuntien tekemiin ehdotuksiin. Lautakunnat ovat pyrkineet valmistelemaan talousarvioehdotukset talousarvion laadintaohjeen ja määrärahakehysten mukaisesti. Lautakuntien tulee seurata voimavarojen käyttöä sekä tavoitteiden toteutumista kunnanhallituksen antamien talousarvion täytäntöönpano-ohjeiden mukaisesti. Lautakunnat huolehtivat myös siitä, että valtuuston asettamat tavoitteet toteutuvat mahdollisimman tehokkaasti annettujen resurssien puitteissa.

Vuoden 2026 verotuloiksi Uuraisilla arvioidaan 7 631 000 euroa. Ennakollisen valtionosuuslaskelman mukaan Uuraisten kunta saa vuonna 2026 valtionosuuksia 7 194 945 euroa.

Verotuloarvio perustuu käytettävissä olleisiin Kuntaliiton tietoihin sekä omiin laskelmiin. Kunnanvaltuusto vahvisti 3.11.2025 pidetyssä kokouksessaan, että veroprosentit säilyvät vuoden 2025 tasolla seuraavasti:

- Tuloveroprosentti 9,20 %
- Yleinen kiinteistöveroprosentti 1,30 %
- Vakituiset asuinrakennukset 0,48 %
- Muut asuinrakennukset 1,30 %
- Yleishyödylliset yhteisöt 0,0 %
- Rakentamattomat rakennuspaikat 3,00 %

Kuntastrategia

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt Uuraisten kunnan strategian 13.12.2021 §74. Strategian jalkauttamista on jatkettu sekä kunnan työntekijöiden että kuntalaisten keskuudessa. Uuden valtuustokauden alussa syksyllä 2025 strategiaan on tehty joitakin sisällöllisiä täsmennyksiä.

Strategia ohjaa kunnan toimintaa ja toimii johtamisen työkaluna päivittäisessä toiminnassa. Toteutukseen satsataan nyt ja tulevaisuudessa, jotta strategia ei jää vain paperiksi tai julkilausumaksi. Kunnan eri toimialat ottavat strategian huomioon toimintansa suunnittelussa ja toteutuksessa vuonna 2026.

VISIO

Kestävällä kasvu-uralla

Uurainen on poikkeuksellisesti ollut lähes koko 2000 -luvun kasvukunta ja väestörakenteemme on hyvä ja visiomme on päästä takaisin kasvu-uralle. Kasvumme tapahtuu kestävästi tasapainottaen taloudellista, ekologista ja sosiaalista kestävyyttä.

#kasvu-uralla

ARVOT

Inhimillinen

Uurainen on inhimillinen, aito ja lähestyttävä sekä turvallinen. Ihmiset ovat auttavaisia ja yhteisöllisiä.

Hyväntuulinen

Uurainen on hyväntuulinen, näkeehän sen jo suun muodosta. Meillä on syytä hymyyn, olemme positiivisia ja ratkaisukeskeisiä. Vahvistamme hyvinvointia ja viihtyvyyttä monipuolisesti niin työssä kuin vapaa-ajallakin.

Uudistuva

Uurainen on samalla sekä perinteikäs että uudistuva. Vahvistamme vuorovaikutteista, ideoivaa, osallistuvaa ja kestävää toimintakulttuuria.

STRATEGIA

1
Kuntaorganisaatio:
**#sujuva
toimintakulttuuri
ja palvelut**
2
**Kuntalaiset ja
yritykset:**
**#viihtyisä,
hyvinvoiva ja
kestävä
Uurainen**
3
**Katse
ulospäin:**
**#tunnettu
Uurainen**

1
Kuntaorganisaatio:
**#sujuva
toimintakulttuuri
ja palvelut**

#Sujuva

Strategian 1. vaiheessa käänämme katseemme kuntaorganisaation toiminnan kehittämiseksi sujuvaksi. Toimintakulttuurimme mahdollistaa ja rohkaisee uudistamaan ja ideoimaan kaikkia keskeisiä palveluitamme ja toimintojamme. Hyödynnämme digitaalisuutta niin, että se lisää arvoa palvelutoiminnassa ja -kohtaamisissa. Strategiakaudella jatkamme toimintamme ja palveluidemme sujuvoittamista ja sujuvat palvelumme tekevät kotikunnastamme viihtyisän ja aktiivisen paikan niin työnteolle, asumiselle kuin yrittämiselle.

2
**Kuntalaiset ja
yritykset:**
**#viihtyisä,
hyvinvoiva ja
kestävä
Uurainen**

#Viihtyisä

Strategiamme 2. vaiheessa käänämme katseemme kuntalaisiin, yrityksiin, 3.sektorin toimijoihin sekä vapaa-ajan asukkaisiin. Rakennamme viihtyisää, hyvinvoivaa ja kestävästi kasvavaa Uuraista. Monin eri tavoin lisäämme hyvinvointia ja kannamme myös vastuuta sekä itsestä että asuin- ja toimintaympäristöstämme. Aktiiviset ja viihtyvät asukkaat ja yrittäjät rakentavat yhteisöllisyyttämme.

3**Katse
ulospäin:****#tunnettu
Uurainen**

#Tunnettu

Strategian 3. vaiheessa kohdistamme huomion ulospäin ja tehdään Uuraista tunnetuksi. Kuntaviestinnän ja -markkinoinnin avulla lisäämme Uuraisten #tunnettuutta ja vetovoimaa. Kannustamme kaikki uuraislaiset mukaan viestimään yleästi erityisesti somekanavissa ja tykkäämään ja kertomaan tarinoita #sujuvasta ja #viihtyisästä Uuraisista. Hyödynnämme ansaittua mediaa ja viestimme aktiivisesti. Viestimme omaleimaisesti nykyisille, myös potentiaalisille uusille asukkaille, työntekijöillemme ja yrittäjille kunnastamme, tonteistamme ja vapaa-ajan mahdollisuuksistamme tarinoilla ja markkinointimateriaaleilla.

Toimintaympäristö ja taloudellinen kehitys

Yleinen taloudellinen kehitys

Suomen talous on toipunut hitaasti heikon työllisyystilanteen ja epävarmuudesta johtuvan kotitalouksien varovaisuuden vuoksi. Inflaation selvä hidastuminen ja korkojen lasku ovat parantaneet kotitalouksien ostovoimaa. Talouden epävarmuus on kuitenkin toistaiseksi ohjannut kotitalouksien lisätuloja enemmän säästämiseen kuin kulutukseen. Investointien osalta kasvu on vauhdikkaampaa erityisesti energiasiirtymään ja puolustukseen liittyvien hankkeiden myötä.

Valtionvarainministeriö ennustaa, että vuonna 2025 bruttokansantuote (bkt) kasvaa 1,0 prosenttia, ensi vuonna 1,4 prosenttia ja 1,7 prosenttia vuonna 2027.

Työllisyydessä kasvun käännettä ei ole vielä tapahtunut. Ministeriön ennusteen mukaan tuotannon kasvun myötä työllisyystilanteen odotetaan kuitenkin paranevan vuodesta 2026 lähtien. Vuositasolla työllisiä on tänä vuonna hieman viimevuotista vähemmän ja työttömiä selvästi enemmän, noin 9,4 prosenttia työvoimasta. Ensi vuonna työllisten määrän ennustetaan kasvavan ja työttömyyden laskevan 9,0 prosenttiin.

Lähde: Valtionvarainministeriö (Taloudellinen katsaus, syksy 2025)

Kuntatalouden rahoitusasema

Kuntien taloudellinen liikkumavara on kapenemassa, mikä haastaa peruspalveluiden järjestämistä tulevaisuudessa. Kuntaliitto on hiljattain vaatinut kansallisen parlamentaarisen työn käynnistämistä siitä, miten kunnat pystyvät järjestämään palvelunsa tulevaisuudessa.

Heikko suhdannetilanne on välittynyt vuonna 2025 kuntatalouteen ja verotuloennusteita on madallettu kertymätietojen perusteella vuoden edetessä. Myös työttömyydestä johtuvien kustannusten kasvu on ollut ennustettua voimakkaampaa. Tästä huolimatta kuntien toimintamenojen kehitys on ollut Kuntaliiton mukaan melko maltillinen. Sopeutustoimista huolimatta kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta heikkenee noin -1,1 miljardiin euroon vuonna 2025.

Pääministeri Orpon linjaamien toimenpiteiden yhteisvaikutus heikentää kuntataloutta vuonna 2026. Orpon hallituksen kuntataloutta vahvistavat päätökset liittyvät maapohjan kiinteistöveron korotukseen vuonna 2024 ja sote-siirtolaskelman kuntavaikutusten pienentämiseen 277 miljoonalla eurolla vuonna 2025. Rahoitusleikkauksia on tehty useilla eri perusteilla hallituskauden aikana. Niistä kuntien peruspalvelujen valtionosuuksien leikkaus oli 75 miljoonaa euroa keväällä 2025 päätetyn mukaisesti. Kuntien talouteen merkittävästi vaikuttavan valtionosuusjärjestelmän uudistus on lykkääntynyt.

Kuntaliitto ennustaa, että vuodesta 2025 eteenpäin negatiivisten vuosikatteiden kuntien lukumäärä kasvaa voimakkaasti erityisesti väestöään menettävissä ja vanhemman väestön kunnissa. Vuosikatteen vahvistamiseen tulisi kiinnittää huomiota erityisesti pienimmissä kuntakokoryhmissä.

Lähde: Kuntaliitto (Kuntatalouden kehitys vuoteen 2029, syksyn 2025 kuntatalousohjelma & Talousbarometri syksy 2025)

Kunnan talouden kehitys

Uuraisten kunnan tilinpäätös 2024 muodostui ylijäämäiseksi 455 943 euroa. Kuluva talousvuosi on ollut kohtalainen, joskin vuoden 2024 mittaluokan ylijäämään ei tulla kuluvalle tilikaudella pääsemään. Osavuositarkastuksessa 01-06/2025 tulos oli noin puoli miljoonaa euroa alijäämäinen, mutta alijäämä taittuu loppuvuoden aikana. Syyskuun 2025 lopun tilanteen perusteella vuoden tuloksesta on tulossa ylijäämäinen.

Kesäkuussa 2024 hyväksytyn talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteitä on seurattu tiiviisti. Vuodelle 2025 asetettujen tasapainottamisohjelman toimenpiteiden vaikutukseksi oli arvioitu noin 300 000 euroa ja toimenpiteet ovat pitkälti toteutuneet lukuun ottamatta lähikouluperiaatteen toteuttamista ja Hirvasen koulun aamusiivousta. Lisäksi syksyllä 2025 Uuraisten kunnassa käynnistettiin yhteistoimintaneuvottelut, jotka saatiin toteutettua ilman varsinaisia irtisanomisia. Yhteistoimintaneuvotteluissa sovittujen työtehtävien järjestelyillä saavutetaan enintään kolmen henkilötyövuoden ja 190 000 euron nettovaikutukset vuosina 2026-2028.

Talouden tasapainottamisen toimenpiteitä tarvitaan edelleen tulevinakin vuosina, jotta talous ei muutu pysyvästi alijäämäiseksi. Tarkkaa taloudenpitoa on jatkettava, minkä lisäksi tulee optimoida palveluverkkoa, tasapainotettava vesilaitoksen talous, panostettava henkilöstön hyvinvointiin ja vahvistettava esihenkilötyötä, toteutettava aktiivista kaavoitusta ja elinkeinopolitiikkaa sekä pyrittävä keventämään hallintoa.

Kaiken toiminnan läpäisee kunnan strateginen tavoite pysyä kestäväällä kasvu-uralla. Tämä kaikki on mahdollista ilman, että Uuraisten kunta joutuisi heikentämään peruspalveluidensa tasoa ja/tai nostamaan tuloveroprosenttiaan.

Työllisyys

Uurainen kuuluu Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueeseen, jonka vastuukuntana on Äänekoski. Työttömyyskehityksellä on ollut vaikutusta kunnan talouteen, sillä työmarkkinatuen kuntaosuuden kustannukset ovat olleet selvässä kasvussa vuodesta 2024 alkaen. Erityisesti pitkäaikaistyöttömyyden kasvu on valtakunnallinen huolestuttava trendi.

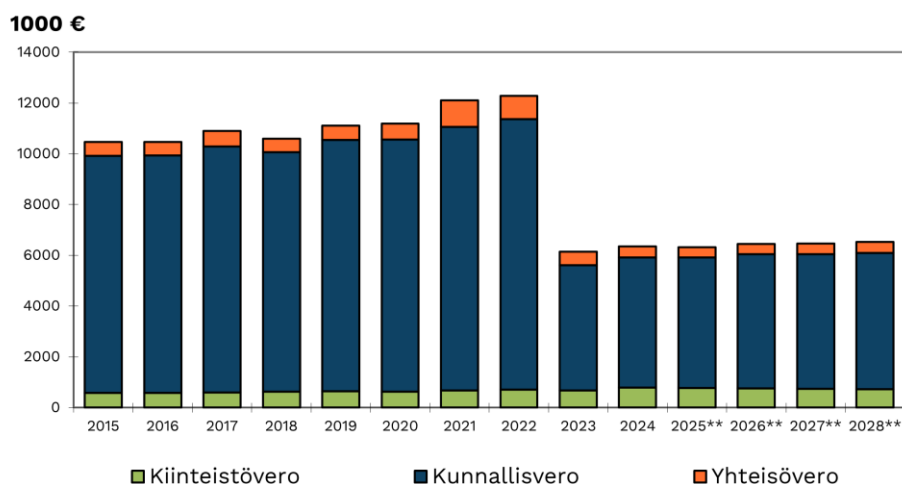
Keski-Suomessa oli syyskuussa 2025 maakunnista toiseksi korkein työttömyysprosentti 13,2 %. Uuraisten tavoitteena on, että työttömyysluvut pysyisivät alle Keski-Suomen keskiarvon ja syyskuun tilanteessa tämä toteutui, sillä Uuraisten osalta työttömyysprosentti oli 10,2 %. Syyskuun tilanteessa kunnassa oli 162 työtöntä työnhakijaa. Avoimia työpaikkoja oli 5.

Työpaikkaomavaraisuus Uuraisilla vuonna 2023 oli 52,9 % (vuoden 2024 tilastoa ei vielä saatavilla).

Uurainen						S 1 000 €
0						
Yhteenveto						
TILIVUOSI	2023	2024	2025**	2026**	2027**	2028**
Verolaji						
Kunnallisvero	5 488	5 842	5 952	6 252	6 419	6 650
Muutos %	-52,2	6,5	1,9	5,0	2,7	3,6
Yhteisövero	581	480	454	483	511	536
Muutos %	-41,5	-17,4	-5,3	6,3	5,9	5,0
Kiinteistövero	762	893	894	896	896	896
Muutos %	-1,2	17,1	0,1	0,2	0,0	0,0
VEROTULOKSI KIRJATTAVA	6 831	7 215	7 300	7 631	7 826	8 082
Muutos %	-48,4	5,6	1,2	4,5	2,6	3,3
<i>Taulukoiden luvut on esitetty käyvin hinnoin, eli inflaation vaikutusta ei ole eliminoitu</i>						

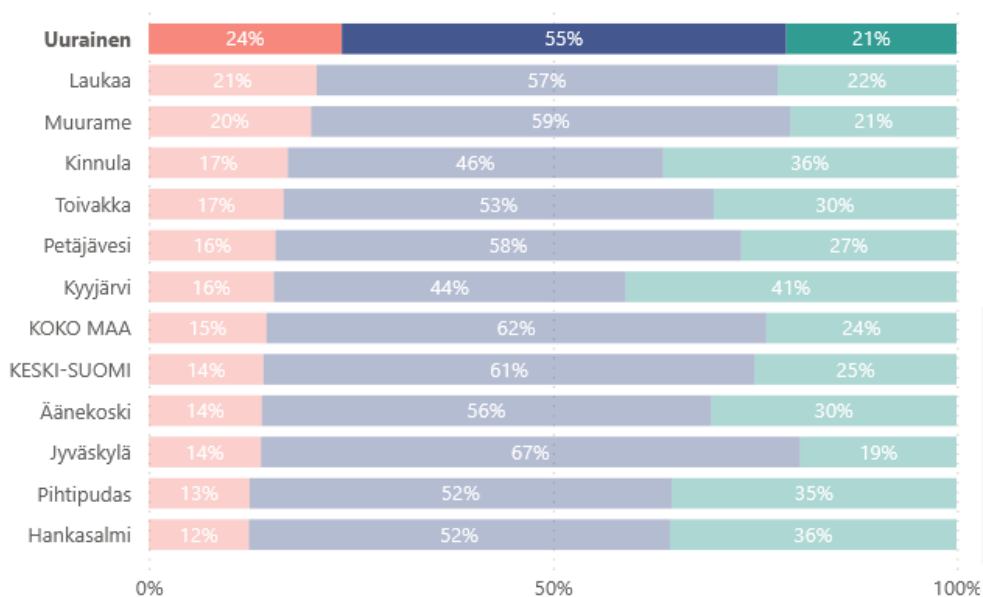

Kunnan arvioitu reaalin verotulo 2015-2028

Ikärakenne vuonna 2024

● Alle 15-vuotiaiden osuus, % ● 15-64-vuotiaiden osuus, % ● 65 vuotta täyttäneiden osuus, %

Uuraisten kunta – Tulot ja verot 2021–2023

Alla on yhteenveto Uuraisten kunnan ansio-, yrittäjä- ja verotuloista kolmen vuoden ajalta. Tiedot perustuvat Verohallinnon tilastoihin (postinumeroitainen veroaineisto).

Vuosi	Ansiotulot (€)	Tulonsaaja	Keskim. ansiotulo (€)	Kunnallisvero kunnille (€)	Yrittäjätulot (€)	Yrittäjiä	Keskim. yrittäjätulo (€)
2021	76 381 909	2 747	27 806	10 924 347	6 768 734	424	15 964
2022	79 410 585	2 765	28 720	11 124 405	6 077 350	387	15 704
2023	82 631 823	2 784	29 681	5 219 569	6 059 604	396	15 302

Riskienhallinta ja keskeisimmät riskit

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestäminen perustuu kunnan perustehtävään, toimintaympäristön analysointiin, toiminnan ja talouden tavoitteisiin sekä kuntastrategiaan. Sen tarkoituksena on kehittää ja edistää kunnan toiminnan laadukasta johtamista, riskien ennaltaehkäisyä ja hallintaa, toiminnan kehittämistä, tuloksellisuutta ja sen arviointia sekä mahdollisuuksien ja vahvuuksien hyödyntämistä.

Tällä kaikella tarkoitetaan kaikkia niitä tapoja, joilla viranhaltijat, tilivelvolliset, toimielimet sekä esimiehet pyrkivät varmistamaan, että kunnan toiminta on tuloksellista ja taloudellista. Päätösten perusteena olevan tiedon tulee olla riittävää ja luotettavaa, lain säännöksiä, toimielinten päätöksiä ja viranomaisohjeita on noudatettava. Kunnan omaisuus ja voimavarat on turvattava. On tärkeää, että sisäisen valvonnan toimintatavat sisällytetään päätöksentekoprosesseihin, toiminnan ja talouden sekä investointien suunnitteluun. Sama koskee hallinnan, hallinnon, toiminnan, omaisuuden ja taloudenhallinnan toimintatapoja. Talousarvion laadinnassa on pyritty siihen, että tavoitteet ja niiden mittarit olisivat mahdollisimman konkreettisia ja yksiselitteisiä.

Uuraisten kunnanvaltuusto on hyväksynyt 3.9.2013 Uuraisten kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet 1.1.2014 alkaen. Lisäksi kunnanhallitus on antanut sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportointiohjeen 20.6.2016.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkoituksena on edistää

- a. strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista;
- b. toiminnan lainmukaisuutta;
- c. hyvän hallintotavan toteutumista;
- d. riskien ennaltaehkäisyä ja hallintaa

Riskienhallinta on johdon vastuulla. Se on osa sisäistä valvontaa ja sen tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus kunnan strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta sekä toiminnan häiriöttömyydestä ja jatkuvuudesta. Riskienhallinnan tarkoituksena ennaltaehkäistä toiminnan jatkuvuutta ja häiriöttömyyttä vaarantavia tapahtumia. Riskienhallinta perustuu ydintoimintojen ja järjestelmien tunnistamiseen, sallitun ja hyväksyttävän riskitason määrittelyyn sekä riittävien riskien hallinnan menetelmien toimeenpanoon käytännössä.

Kunnanhallitus ja lautakunnat antavat toimialoiltaan toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä. Kunnanhallitus vastaa ja lautakunnat vastaavat toimialoiltaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta. Kukin toimiala antaa talousarvioehdotuksen yhteydessä suunnitelman talousarviovuonna seurattavista asioista. Kunnanhallitus laatii talousarvioon yhteenvedon talousarviovuonna seurattavista asioista.

Vuoden 2026 talousarvion käsittelyn yhteydessä arvioidaan toimintaan ja talousarvion toteutumiseen kohdistuvat riskit tehtäväalueittain. Kukin toimiala on talousarvion laadinnan yhteydessä kirjannut keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle.

Käyttötalousosa

Kuntalain mukaan kunnan toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviot ja toimitelin on sidottu talousarviossa hyväksyttyihin toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin. Toimielin ei saa ylittää talousarviossa sille osoitettua määrärahaa.

Kunnanvaltuusto määrää, miten määrärahat ja niiden perustelut sitovat kunnanhallitusta ja muita kunnan viranomaisia. Talousarviokirjassa esitetyt tehtäväaluekohtaiset määrärahat ovat kunnanvaltuustoon nähden sitovia, jos ei toisin määrätä. Valtuuston päättämät tehtäväalueiden ja vastuualueiden nettomenot ovat valtuustoon nähden sitovia.

Toimintayksiköt veloitetaan kantamaan tulonsa talousarvioon merkityn mukaisesti. Toimialat ja niiden toimintayksiköt ovat vastuussa määrärahojensa käytöstä lautakunnille. Lautakunnat päättävät itse kunnanvaltuuston hyväksymän talousarvion jälkeen tehtävissä käyttösuunnitelmissaan siitä, mikä on sitovuustaso niihin nähden eli mihin päätösvaltaa delegoidaan viranhaltijoille.

Strategiset tavoitteet ovat valtuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita. Tuotannollisilla tavoitteilla täydennetään strategisia tavoitteita siten, että tavoitteet kattavat tehtäväalueen perustehtävät. Nämä täydentävät tavoitteet ovat lautakuntatasolla sitovia.

Konsernipalvelut

Tilivelvollinen: kunnanjohtaja

Konsernipalvelut ULK + SIS	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot	303 553	281 470	211 500	211 500	211 500
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	132 714	159 000	59 250	59 250	59 250
Vuokratuotot	10 911	11 800	9 800	9 800	9 800
Muut toimintatuotot	67 562	50 000	50 000	50 000	50 000
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	514 740	502 270	330 550	330 550	330 550
Henkilöstökulut	- 663 099	- 682 233	- 672 651	- 672 651	- 672 651
Palvelujen ostot	- 802 234	-1 091 368	-1 130 797	-1 130 797	-1 130 797
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-65 140	-35 300	-33 150	-33 150	-33 150
Avustukset	- 225 521	- 383 500	- 409 000	- 409 000	- 409 000
Vuokrakulut	-75 587	-65 817	-79 073	-79 073	-79 073
Muut toimintakulut	-2 516	-3 500	-3 600	-3 600	-3 600
TOIMINTAKULUT	-1 834 098	-2 261 718	-2 328 271	-2 328 271	-2 328 271
TOIMINTAKATE	-1 319 358	-1 759 448	-1 997 721	-1 997 721	-1 997 721
Verotulot	0	0	0	0	0
Valtionosuudet	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0
Vuosikate	-1 319 358	-1 759 448	-1 997 721	-1 997 721	-1 997 721
Poistot ja arvonalentumiset	-53 319	-52 633	-47 656	-47 656	-47 656
TILIKAUDEN TULOS	-1 372 677	-1 812 081	-2 045 377	-2 045 377	-2 045 377
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 372 677	-1 812 081	-2 045 377	-2 045 377	-2 045 377

Toiminnan kuvaus

Konsernipalvelut vastaa kunnan ylimmän päätöksenteon (kunnanvaltuusto, kunnanhallitus) hallinnosta, ICT-palveluista, tieto- ja asianshallinnan kokonaisuudesta, viestintä- ja informaatiopalveluista, elinvoimatyöstä, kuntamarkkinoinnista, taloussuunnittelusta, kirjanpidosta, maksuliikenteestä sekä palkanlaskennasta.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Uuraisten kunnan strategian 2030 toteutus; visio on olla kestävällä kasvu-uralla. Uurainen on poikkeuksellisesti ollut lähes koko 2000 –luvun kasvukunta ja väestörakenteemme on hyvä ja visiomme on päästä takaisin kasvu-uralle. Vuonna 2023 väestökehitys lähti orastavaan kasvu-uraan. Arvojamme ovat inhimillinen, hyväntuulinen ja uudistuva. Kuntaorganisaation toimintaa kehitämme sujuvaksi. Rakennamme viihtyisää, hyvinvoivaa ja kestävää Uuraista. Ja viestimme tarinoita sujuvalta ja viihtyisältä Uuraisilta.

Valtuuston 2024 hyväksymä talouden tasapainottamisohjelma 2025-28 määrittelee talousarvion laadintaa. Konsernipalveluiden kulut kasvavat hieman yli prosentin. Sitä vastoin toimintatuotot romahtavat vuodesta 2025. Syynä on ilmastokoordinaattorihankkeen päättymisen vuonna 2025, jolloin ympäristöministeriö korvasi hankkeen kuluja takautuvasti 75 % kokonaiskuluista. Vastaava ei toistu, eikä sitä voi korvata millään toimintatuotolla. Lisäksi metsänmyyntitulot hieman vähenevät.

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2026
Sujuva toimintakulttuuri ja palvelut	Hallinnolliset työprosessit sujuvoituvat.	Uuraisten kunta on osallisena Enemmän vähemmän pilottihankkeessa. Määrittelytyössä tunnistetaan työprosessit, jotka voidaan automatisoida tietojärjestelmän avulla. Samalla parannetaan kuntalaisten sähköisiä palveluita.

Yleishallinto

Tilivelvollinen: kunnanjohtaja

Yleishallinto ULK + SIS	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot	86 225	38 700	35 500	35 500	35 500
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	28 119	0	21 250	21 250	21 250
Vuokratuotot	0	1 400	1 400	1 400	1 400
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	114 343	40 100	58 150	58 150	58 150
Henkilöstökulut	- 265 871	- 275 389	- 281 980	- 281 980	- 281 980
Palvelujen ostot	- 317 558	- 543 168	- 568 947	- 568 947	- 568 947
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-28 724	-24 150	-24 250	-24 250	-24 250
Avustukset	- 225 521	- 383 500	- 409 000	- 409 000	- 409 000
Vuokrakulut	-20 136	-13 059	-23 189	-23 189	-23 189
Muut toimintakulut	-1 573	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
TOIMINTAKULUT	- 859 381	-1 242 266	-1 310 366	-1 310 366	-1 310 366
TOIMINTAKATE	- 745 038	-1 202 166	-1 252 216	-1 252 216	-1 252 216
Verotulot	0	0	0	0	0
Valtionosuudet	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0
Vuosikate	- 745 038	-1 202 166	-1 252 216	-1 252 216	-1 252 216
Poistot ja arvonalentumiset	-40 302	-39 633	-47 656	-47 656	-47 656
TILIKAUDEN TULOS	- 785 340	-1 241 799	-1 299 872	-1 299 872	-1 299 872
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	- 785 340	-1 241 799	-1 299 872	-1 299 872	-1 299 872

Toiminnan kuvaus

Yleishallinnon tehtäväalueeseen sisältyvät kunnanvaltuuston, tilintarkastuksen, kunnallisverotuksen sekä kunnanhallituksen vastuualueet. Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallituksen tehtäväalueeseen sisältyvät tilintarkastus, kunnallisverotus, yritysneuvontapalvelut, viestintä- ja informaatiopalvelut, elinvoimatyö, kuntamarkkinointi, metsätilat sekä maahanmuuttopalvelut. Uuraisten kunta kuuluu sekä Laukaan kunnan hallinnoimaan maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueeseen että Äänekosken kaupungin hallinnoimaan Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueeseen. Vanhusneuvoston toiminta jatkuu osana yleishallintoa vuonna 2026.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kunnanvaltuusto ja -hallitus seuraavat talouden tasapainottamisohjelmaa 2025-2028 ja vastaavat sen päivittämisestä vuonna 2025, viimeistään talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman 2026-28 laadintaohjeen hyväksymiseen mennessä.

Painopisteinä ovat uusien asukkaiden ja yritysten hankinta, nykyisten asukkaiden ja yritysten pitovoimaan panostaminen, asiakastytyväisyyden parantaminen ja Uurainen-brändin tunnettavuuden lisääminen. Kunnassa on laadittu markkinointisuunnitelma, jonka toteutuksesta vastaa talous- ja kehitysjohdaja ja viestintätiimi.

Äänekosken kaupungin vastuukuntamallilla johtama Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalue hoitaa Uuraisilla työllisyysalueen viranomaistehtäviä. Teemme tiivistä yhteistyötä, eikä kunta hakeudu osittaista viranomaistehtävää hoitamaan. Palkkatukirahat laskutetaan vuoden 2026 alusta alkaen aiheuttamisperiaatteella jokaiselta kunnalta erikseen, ja ne sisältyvät kunnan rahoitusosuuteen työllisyysalueelle. Kunnan talousarviosta ei

erikseen kohdenneta määrärahoja työllistämistukeen, eikä kunnan omaan tai muiden yritysten/yhteisöjen työllistämistoimintaan. Kunnan rahoitusosuus työllisyysalueelle varataan työllistämisen muuhun yhteistoimintaosuuteen. Kunta saa kyseisen rahoituksen yleiskatteellisen valtionosuuden kautta.

Nuorten kesätyöllistämisen tukemiseen varataan 8 000 euroa. Kesätyöllistämistukea maksetaan y-tunnuksellisille tahoille, esimerkiksi yrityksille ja yhdistyksille sekä nuorille 4H-yrittäjille, joiden yritystoiminta täyttää tuen saamisen edellytykset.

Työmarkkinatuen kuntaosuuksiin on varattu 390 000 euroa. Tällä varaudutaan ilmiönä koko maata koskevaan pitkäaikaistyöttömyyden kasvuun.

Rahoituksen tavoitteena on turvata Uuraisten kunnan maksuvalmius kaikissa markkinatilanteissa. Pitkäaikaista lainaa otetaan vuonna 2026 enintään kolme miljoonaa euroa. Tilapäisrahoitusta otetaan kerralla enintään kolme miljoonaa euroa. Tavoitteena on, että kunnan velka talousarviovuodesta 2025 talousarviovuoteen 2026 pysyy samalla tasolla n. 4000 €/asukas. Vähintään 20 % lainoista pyritään suojaamaan korkojen nousun varalta. Talous- ja kehitysjohdaja päättää hallintosäännön mukaan kunnanvaltuuston hyväksymissä rajoissa pitkäaikaisen lainoituksen hankkimisesta sekä tilapäislainan ottamisesta.

Kunnan varojen sijoitustoimintaa määrittelee valtuuston hyväksymä sijoitussuunnitelma. Kunnan sijoituksista on mahdollista kotiuttaa talousarviovuoden aikana enimmillään 1,0 milj. euroa. Kotiutettuja sijoituksia käytetään ohjeellisen käyttösuunnitelman mukaisesti investointien rahoittamiseen ja käyttötalousosassa olevan investointiavustuksen kattamiseen sekä kunnan elinvoimaa vahvistaviin hankkeisiin. Kunnanhallitus hyväksyy erikseen ohjeellisen käyttösuunnitelman, mikäli sijoitusten kotiuttaminen on tarpeellista.

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2026
Sujuva toimintakulttuuri ja palvelut		
Taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävä päätöksenteko ja sen valmistelu.	Talouden tasapaino	Ylijäämäinen tilikauden talous. Strategia- ja taloustyöryhmä.
	Ilmastosuunnitelma	Suunnitelmaan sisältyvät toimenpiteet.
	Osallistaminen	Kuntalaisia osallistavan toiminnan kehittäminen.
Viihtyisä, hyvinvoiva ja kestävä Uurainen		
Viihtyisä, hyvinvoiva ja kestävä Uurainen	Yrityskysely ja kuntalaiskysely tai -paneeli.	Kerätä palautetta ja ideoita jatkotyöhön.
Elinvoimaiset yritykset ja hyvä työllisyyskehitys: työ- ja elinkeinopalvelut palvelevat uuraislaisia yrityksiä ja kuntalaisia. Elinkeino on toimeentulon hankkimiseen tähtäävää toimintaa sisältäen yritystoimintaa, työllistymistä ml. maahanmuuttajien kotoutumista.	Käsiteltyjen yrityspalvelusetelien määrä ja laatu.	Yrityspalveluseteli: Yrittäjä voi hankkia juuri omaan tarpeeseensa sopivaa asiantuntemusta ja neuvontaa. Lisätään työllistämisen painoarvoa setelin myöntämisessä. Arvioidaan yrittäjien kanssa setelin vaikuttavuutta ja mahdollisia päivitystarpeita.
	Visit Jyväskylän Regionin	Matkailualan yritysten,

	verkkosivuston kävijätilastot Uuraisten osalta.	maakunnallisen matkailuorganisaation ja kunnan välinen yhteistyö.
Yrittäjyyskasvatus ja työssäoppiminen.	Uuraislaisten yhteisöjen kehittämiseen saatu rahoituksen määrä.	Yritysneuvonta ohjaa julkisiin rahoituslähteisiin.
	Keski-Suomen Yritysidean kautta toimineiden uuraislaisten määrä.	Hankitaan Gradian Yritysidean alkavien yritysten neuvontapalveluja (sopimuspohjainen)
	Kesätyöllistämisen tuella työllistyneiden nuorten määrä, tavoite 40 hlöä. Kuntaan kesätyöllistyvät nuoret, tavoite vähintään 15 henkilöä. 4H-yrittäjien määrä yhtenä mittarina	Tuetaan nuorten kesätyöllistämistä; uuraislaiset nuoret saavat kesätyöpaikkoja yrityksistä tai oman 4H-yritystoiminnan kautta. Organisoidaan työllistäminen kuntaan kesä kautena.

Tunnettu Uurainen

Uusien asukkaiden hankinta ja nykyisten asukkaiden pitäminen.	Väestömuutoksen ennakkotiedot kuukausittain/vuotuisesti.	Muuttotase vuoden lopussa positiivinen.
Uurainen-brändin tunnettavuuden lisääminen.	Näkyvyys eri kanavissa, ansaitun median osumat Verkkosivujen kävijäliikenne Kävijä-, tykkäys- ja tavoittavuustilastot sosiaalisen median kanavista Kampanjoiden määrä	Markkinointisuunnitelman toteutus. Viestintäohjeen päivittäminen. Viestintä- ja markkinointiyhteistyö kuntien, yritysten ja yhdistysten kanssa. Osallistuminen messuille ja tapahtumiin (2 kpl) Viestintätiimi

Tavoite	Mittari	TA 2024	TA 2025	TS 2026
Talouden tasapaino	Tulorahoituksen riittävyys: Vuosikate €/asukas Vuosikate %/poistoista Omavaraisuusaste % Konsernin laskennallinen lainanhoitokate	>= 300 136,93 % 39,4 % 1,4	>= 300 >= 1	>= 300 >= 100 % >= 40 % >= 1
Elinvoimaisuuden vahvistaminen	Yrittäjätilaisuudet Uudet yritykset Yrityspalvelusetelin käyttö Asiakastyytyväisyys (yritykset)	2 5 3 3	8 5 5 3	8 4 4 4

Maa- ja metsätilat

Tilivelvollinen: kunnanjohtaja

Maa- ja metsätilat ULK + SIS	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot	182 271	238 250	175 000	175 000	175 000
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	54 000	126 000	0	0	0
Vuokratuotot	357	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	236 628	364 250	175 000	175 000	175 000
Henkilöstökulut	-54 910	-33 330	-1 470	-1 470	-1 470
Palvelujen ostot	-53 341	-56 900	-35 000	-35 000	-35 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 002	- 850	- 100	- 100	- 100
Avustukset	0	0	0	0	0
Vuokrakulut	-3 086	0	0	0	0
Muut toimintakulut	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	- 113 339	-91 080	-36 570	-36 570	-36 570
TOIMINTAKATE	123 289	273 170	138 430	138 430	138 430
Verotulot	0	0	0	0	0
Valtionosuudet	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0
Vuosikate	123 289	273 170	138 430	138 430	138 430
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	123 289	273 170	138 430	138 430	138 430
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	123 289	273 170	138 430	138 430	138 430

Toiminnan kuvaus

Kunnan metsien hyödyntäminen ja hoito metsäsuunnitelman 2027 mukaan.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Metsäsuunnitelman mukaisesti puun myynti ja metsänhoitotöiden tekeminen.

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2026
Kestävä metsätalous ja -hoito.	Metsäsuunnitelman ja metsänhoitosopimuksen toteutus PEFC:n sertifiointin noudattaminen	Vuotuista puunmyynnin nettotulosta vastaava summa kohdennetaan maanhankintaan ja kestävään sijoitustoimintaan.

Maankäytön suunnittelu
Tilivelvollinen: kunnanjohtaja

Maankäytön suunnittelu ULK + SIS	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot	25 740	3 520	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0
Vuokratuotot	10 377	10 000	8 000	8 000	8 000
Muut toimintatuotot	67 562	50 000	50 000	50 000	50 000
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	103 679	63 520	58 000	58 000	58 000
Henkilöstökulut	-1 560	-2 037	0	0	0
Palvelujen ostot	-76 254	-108 350	-106 200	-106 200	-106 200
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-25 745	-150	0	0	0
Avustukset	0	0	0	0	0
Vuokrakulut	-2 692	-3 974	-2 576	-2 576	-2 576
Muut toimintakulut	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-106 251	-114 511	-108 776	-108 776	-108 776
TOIMINTAKATE	-2 572	-50 991	-50 776	-50 776	-50 776
Verotulot	0	0	0	0	0
Valtionosuudet	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0
Vuosikate	-2 572	-50 991	-50 776	-50 776	-50 776
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-2 572	-50 991	-50 776	-50 776	-50 776
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-2 572	-50 991	-50 776	-50 776	-50 776

Toiminnan kuvaus

Uuraisten kunnan kaavoituksen keskeiset tavoitteet pohjautuvat kunnanvaltuuston hyväksymään kuntastrategiaan. Kunnan omien tavoitteiden lisäksi kaavoitusta ohjaavat alueidenkäyttölaki (AKL) sekä maankäyttö- ja rakennusasetus (MRA) sekä valtioneuvoston asettamat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, jotka vaikuttavat ohjaamalla maakuntatason kaavoitusta. Maakuntakaava puolestaan ohjaa osaltaan yleis- ja asemakaavoitusta. Uuraisten kunta on asettanut tavoitteekseen toimivan ja houkuttelevan elinympäristön luomisen sekä yritysten liiketoiminnan kasvun edellytysten turvaamisen.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Aluearkkitehtitoiminta:

Aluearkkitehtipalvelu ostetaan Saarijärven kaupungin kaavoituspalveluilta.

Kaavoitus:

Vuonna 2026 jatketaan aiemmin aloitettuja kaavahankkeita. Uutena kaavahankkeena on suunniteltu käynnistettävän asemakaavatyö Ranta-Toivola-tilan alueelle. Muita uusia hankkeita käynnistetään tarvittaessa.

Keskustan asemakaavanmuutoksen tavoitteena on päivittää vanhentuneen rakennuskaavan käyttötarkoituksia urheilukentän läheisyydessä sekä mahdollistaa alueelle mm. seniori- ja/tai palveluasumista, asuin-, liike- ja toimistorakennusten aluetta sekä urheilu- ja virkistystoimintaa. Asemakaavalla tutkitaan myös suunnittelualueelle sijoittuvien, yleiskaavoituksella suojeltujen rakennusten suojelumääräykset sekä niiden taso. Keskustan asemakaavamuutoksessa tavoitteet ja aluerajaus ovat vielä osin auki. Kaavaehdotus on tavoitteena laatia vuonna 2026.

Hirvikulman asemakaavamuutos on pääosin kunnan omistamalle maa-alueelle sijoittuva hanke, jonka tavoitteena on mahdollista uutta asuinrakentamista valtatie 4:n ja Hirvaskankaan koulun läheisyyteen. Kaavamuutos on tavoitteena hyväksyä vuonna 2026.

Hirvaskylän asemakaava koskee Hirvaskankaan asemakaavan ja Mursketien asemakaavan muutosta, laajennusta ja osittaista kumoamista. Suunnittelualue sijoittuu Hirvaskankaan ja Hirvaskylän alueelle valtatie 4:n länsipuolelle. Kaavatyön tavoitteena on päivittää Vanha Hirvasentien katualue vastaamaan vt 4 Vehniä-Äänekoski -tiesuunnitelman mukaista rinnakkaistien katualuetta sekä osoittaa sen varteen yritystonttialueita mm. kunnan omistamille kiinteistöille Keski-Hirva ja Kuukanpää. Kaavatyö on tavoitteena hyväksyä vuonna 2026.

Keskustan asemakaavamuutos (pienet kohteet) koskee useita pieniä alueita erityisesti urheilukentän läheisyydessä. Asemakaavaa on tarve päivittää vastaamaan toteutuneita katualueita (Urheilutie). Urheilukentän alueella on tarpeen päivittää virkistysalueen rajauksia, johtomerkintöjä ja osoittaa huoltoajoyhteysmerkintä Uuraistentielle. Yksi erillinen muutostyö on Multiantien varressa olevan tontin kulkuyhteyden määrittäminen. Kaavatyössä on tavoitteena edetä luonnosvaiheeseen vuonna 2026.

Ranta-Toivolan asemakaavalla voidaan osoittaa yleiskaavoitusta tiiviimpi asuinalue Ranta-Toivolaan. Kaavahanketta ei ole virallisesti käynnistetty ja se vaatii erillisen kunnanhallituksen päätöksen. Talousarviovaiheessa on tehty varaus, että kaavatyö etenee luonnosvaiheeseen vuonna 2026.

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2026
Väestökehitys		
Väestökasvu	Vetovoimainen tonttitarjonta. Kohtuuhintaisia ja erikokoisia tontteja tarjolla riittävä määrä. Tehtyjen tonttikauppojen määrä	Asuinrakentamiseen soveltuvia tontteja tarjolla n. 50 kpl. Työpaikkarakentamisen tontteja tarjolla n. 7 kpl. Tonttien markkinointi ja myynti viestinnän yksi kärkiteemoista. Tonttimarkkinointia myös yhteistyössä yksityisten maanomistajien kanssa.
	Käynnissä olevien kaavahankkeiden määrä.	Tuotannollisissa tavoitteissa mainitut kaavahankkeet.
	Kaavamääräykset. Kaavoista saadun palautteen määrä ja sisältö.	Kaavoitus, jossa huomioidaan osalliset lain edellyttämää määrää enemmän. Maankäytön suunnittelulla mahdollistetaan hyvinvointia lisäävän elinympäristön toteuttamista. Uusissa hankkeissa huomioidaan aikaisempaa paremmin elämänlaatuun vaikuttavat seikat suunnittelun aikana.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

- Yllättävien selvitystarpeiden esiinnousu kesken hankkeen (budjetti)
- Henkilövaihdokset
- Esteellisyys päätöksenteossa
- Kaavaprosessin MRL:n mukainen eteneminen: huolehditaan, että ei tule prosessiin virheitä.
- Kaavaprosessin hallinnollinen käsittely: huolehditaan, että päätösprosessi etenee hallinto-säännön mukaisesti
- Kaavojen vahvistamista viivästyttävä muutoksenhaun mahdollisuus

Tuotannolliset tavoitteet (taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet)

Strategisten tavoitteiden lisäksi toimialat voivat täydentää tavoitteita toiminnallisilla tavoitteilla, jotka eivät kaikilta osin ole valtuustoon nähden sitovia.

Akonniemen yleiskaavamuutos	Kaikissa kaavan vaihe + tilattujen selvitysten budjetit.	Keskeytetty
Akonniemen asemakaava		Keskeytetty
Keskustan asemakaavamuutos		Ehdotus
Hirvikulman asemakaavamuutos		Hyväksyminen
Mursketien asemakaavamuutos		Ehdotus
Hirvaskylän asemakaava		Hyväksyminen

(Hirvaskankaan asemakaavan ja Mursketien asemakaavan muutos)		
Keskustan osayleiskaavan muutos Toivola-tilan alueella		Valmisteluvaihe
Asuintonttien myynti (kunnan omistamat) kpl		5
Työpaikkarakentamisen tonttien myynti (kunnan omistamat) kpl		1

Keskusvirasto
Tilivelvollinen: kunnanjohtaja

Keskusvirasto ULK + SIS	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot	6 017	1 000	1 000	1 000	1 000
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0
Vuokratuotot	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	6 017	1 000	1 000	1 000	1 000
Henkilöstökulut	- 336 347	- 356 043	- 380 629	- 380 629	- 380 629
Palvelujen ostot	- 239 478	- 265 000	- 306 000	- 306 000	- 306 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 311	-6 850	-6 100	-6 100	-6 100
Avustukset	0	0	0	0	0
Vuokratulot	-42 944	-41 431	-51 608	-51 608	-51 608
Muut toimintakulut	- 640	- 500	- 500	- 500	- 500
TOIMINTAKULUT	- 625 719	- 669 824	- 744 837	- 744 837	- 744 837
TOIMINTAKATE	- 619 702	- 668 824	- 743 837	- 743 837	- 743 837
Verotulot	0	0	0	0	0
Valtionosuudet	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0
Vuosikate	- 619 702	- 668 824	- 743 837	- 743 837	- 743 837
Poistot ja arvonalentumiset	-13 017	-13 000	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	- 632 719	- 681 824	- 743 837	- 743 837	- 743 837
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	- 632 719	- 681 824	- 743 837	- 743 837	- 743 837

Toiminnan kuvaus

Keskusviraston vastuulla on sisäinen ja ulkoinen asiakaspalvelu. Kunnanviraston neuvonnalla, viestinnällä ja markkinoinnilla vastataan kunnan ulkoisesta kuvasta. Keskusvirasto vastaa muun muassa taloushallinnon, henkilöstöhallinnon ja tietohallinnon palveluista.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Vuonna 2026 konsernipalveluissa ylläpidetään henkilöstön työhyvinvointia, kehitetään kuntaviestintää, talousraportointia ja sähköisiä palveluita. Taloushallinnon palvelut tuottaa Kuntalaskenta Oy, Palkkahallinnon palvelut ostetaan Monetra Keski-Suomi Oy:ltä. Vuoden 2026 aikana luottamushenkilöpalkkioiden maksatusta automatisoidaan, ja uuden taloushallintojärjestelmän käyttöönottoprojekti alkaa.

Tulevana vuonna kehitetään myös ICT-palveluja, sähköistä arkistointia, asianhallintaa ja verkkopalveluiden saatavuutta. Konsernipalvelut pyrkii toiminnassaan edistämään kokonaistalouden hallintaa, huomioimaan palvelutuotantoon vaikuttavat uudet lainsäädännöt ja niiden vaikutusmahdollisuudet sekä edistämään tehokkaalla kuntaviestinnällä vuorovaikutusta kuntalaisten kanssa. Digitalisoinnin mahdollisuuksia hyödynnetään kaikessa toiminnassa. Myös tukipalveluiden tuotantotapoja ja ostopalveluita tarkastellaan. ICT-kehittäminen säilyy painopistealueena.

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2026
Palvelutuotannon muutosten toimeenpano ja muutosjohtaminen		
Taloushallinnon ja palkanlaskennan uudistaminen.	Palvelut sujuvoituvat. Henkilötyövuosien väheneminen.	- Talous- ja palkkahallinnon ohjelmiston käyttöönottoprojektin tavoitteena, että ohjelmistot ovat tuotantokäytössä 1.1.2027 - Palkkiomaksun automatisointi vuonna 2026.
ICT-palveluiden kehittäminen Tiedonhallintamallin toteuttaminen	Tietojärjestelmien kartoitus ja pitkäjänteinen suunnittelu osana taloussuunnitelmaa.	Tietojärjestelmäkokonaisuuden perusteellisempi ja pitkäjänteisempi kartoitus kehittämisen ja muutoshallinnan parantamiseksi (ml. tietovirrat).
	Käyttöoikeuksien hallinta ja toteutus on tarkemmin ohjattu/seurannassa.	ICT-toimintojen onnistumisen ja kokonaistaloudellisen vaikuttavuuden systemaattinen seuranta (mittaaminen esim. kyselyjen kautta).
	Suunnitelmallisempi laitteiden ja ohjelmistojen elinkaaren hallinta. Osa pidemmän aikavälin suunnitelman laatimista.	ICT:n hyödyntämiseen liittyvän strategisen tahtotilan ja tavoitteiden kirkastaminen.
	ICT:n taloudellisen kokonaisvaikutuksen arviointi.	
Digitalisaation jalkauttaminen kunnan työpaikoille, tekoälyosaamisen kehittäminen	Entistä useampi työntekijä osaa käyttää perustietotekniikkaa sekä on perehtynyt tekoälyn perusteisiin ja sen mahdollisuuksiin omassa työssä.	Tekoälyn peruskoulutus henkilöstölle
Tietotilinpäätöksen toteuttaminen.	Tiedolla johtaminen on työkalu organisaatiolle, eritoten johdolle.	30.6.2026 mennessä hyväksytty.
Kuntatoimiston tiedonsiirto Tweb asianhallintajärjestelmään.		

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Tiukasta henkilöstömitoituksesta johtuva hallinnon haavoittuvuus poissaolotilanteissa.

Henkilöstöhallinto

Tilivelvollinen: Kunnanjohtaja

Henkilöstöhallinto ULK + SIS	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot	3 300	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	50 595	33 000	38 000	38 000	38 000
Vuokratuotot	177	400	400	400	400
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	54 072	33 400	38 400	38 400	38 400
Henkilöstökulut	-4 412	-15 434	-8 572	-8 572	-8 572
Palvelujen ostot	-115 604	-117 950	-114 650	-114 650	-114 650
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 357	-3 300	-2 700	-2 700	-2 700
Avustukset	0	0	0	0	0
Vuokratulot	-6 730	-7 353	-1 700	-1 700	-1 700
Muut toimintakulut	-304	0	-100	-100	-100
TOIMINTAKULUT	-129 407	-144 037	-127 722	-127 722	-127 722
TOIMINTAKATE	-75 334	-110 637	-89 322	-89 322	-89 322
Verotulot	0	0	0	0	0
Valtionosuudet	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0
Vuosikate	-75 334	-110 637	-89 322	-89 322	-89 322
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-75 334	-110 637	-89 322	-89 322	-89 322
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-75 334	-110 637	-89 322	-89 322	-89 322

Toiminnan kuvaus

Henkilöstöhallinnon vastuulla on työterveyshuollon järjestäminen, työkykyä ylläpitävä toiminta (tyhy-toiminta) ja työsuojelu.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Uuraisten kunnan työterveyshuollon järjestää tällä hetkellä Työterveyshuolto Aalto Oy, jonka osakas Uuraisten kunta on. Työterveyshuollon painopiste on vuonna 2026 lakisääteisessä ennaltaehkäisevässä toiminnassa pitäen sisällään työntekijän palvelut, etävastaanoton, työpaikkatoiminnan, yritysjohtoon palvelut. Kaikki työkykyyn liittyvät pitkittyneet sairaudet kuuluvat lakisääteiseen palveluun, jossa arvioidaan työ- ja toimintakykyä. Lakisääteinen työterveyshuolto käsittää lääkärin, työterveyshoitajan, fysioterapeutin ja työpsykologin vastaanotot tarvittaessa. Vuonna 2026 työnantajan kustantama sairaanhoitoa (KL II) on mahdollista, mutta hoito keskittyy työperäisiin sairauksiin.

Kunnassa toimii työsuojelutoimikunta sekä yhteistoimintaelin, jotka molemmat kokoontuvat säännöllisesti. Tyhy-toimintaa järjestetään ja tuetaan vuosittain kunnanhallituksen päätöksen mukaisesti. Henkilöstön työhyvinvointia tuetaan myös ePassin avulla. Henkilöstöohjelmassa määritellään muut työhyvinvointia tukevat toimenpiteet. Kunnanhallitus palkitsee vuosittain harkintansa mukaan työntekijäjoukon hyvästä työtuloksesta.

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2026
Henkilöstön tyytyväisyys ja hyvin johdettu työpaikka		
Uuraisten kunta on arvostettu ja tavoiteltu työnantaja - haluamme olla paras kuntatyöyhteisö.	Henkilöstökysely Kehityskeskustelut Osastokokoukset Työyksikön kokoukset Esihenkilöinfo Henkilöstöohjelma 2026-29	Kyselyn vastaukset ovat keskeinen kehittämisen työkalu. Otetaan käyttöön Kevan henkilöstökysely https://www.keva.fi/tyonantajalle/tyoelamapalvelut/arvioi-ja-kehita-tyohyvinvointia/ Kehityskeskustelut vähintään kerran vuodessa. Panostus tiedonkulkuun, hyvään esimiestyöhön, työkykyjohtamiseen, koulutukseen sekä hyvään sisäiseen asiakaspalveluun.
Työkyvyn ja hyvinvoinnin parantaminen. Kannustamme työntekijöitä huolehtimaan omasta hyvinvoinnistaan. Toivomme tällä olevan vaikutuksia hyvään työilmapiiriin, tuottavuuteen ja sairaspotilaiden määrään.	Sairauspoissaolojen vähentäminen (vertailukohtana TP 2024). Tyhy/tyky toiminta; - Epassi 100 €/hlö - Tyhy-tiimi - muu tyky- ja tyhytoiminta	Varhaisen tuen mallin mukainen toiminta. - ePassin käyttöaste on vähintään 80% - tyhy-tiimi kokoontuu säännöllisesti - järjestetään tapahtumia henkilöstöohjelman mukaisesti
Palvelutuotannon muutosten toimeenpano ja muutosjohtaminen		
Palvelutuotannon muutosten henkilöstönäkökulman huomiointi sekä muutosjohtamisen kehittäminen.	Viestinnän toimivuus Palvelutuotannon muutosten toteutusprosessien sujuvuus	Palvelutuotannon muutokset; tehokas tiedottaminen ja osallistava valmistelu.

Tavoite	Mittari	TA 2024	TA 2025	TS 2026
1. Sairauspoissaolojen vähentäminen	sairaspäivien lkm (kalenteripäivät)	3000 kpv	3000 kpv	3000 kpv
2. Vaikuttavan työsuojelun järjestäminen	Työsuojelun toimintaohjelman toteuttaminen Vaara- ja läheltä piti -tilanneilmoitusten lkm/v	alle 10 kpl	5 kpl	5 kpl

Sivistyslautakunta

Tilivelvollinen: peruspalvelujohtaja

Sivistyslautakunta ULK + SIS	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot	150 026	85 206	121 050	121 050	121 050
Maksutuotot	105 261	61 000	74 600	74 600	74 600
Tuet ja avustukset	227 175	92 390	60 950	60 950	60 950
Vuokratuotot	33 011	25 700	29 900	29 900	29 900
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	515 474	264 296	286 500	286 500	286 500
Henkilöstökulut	-6 804 500	-7 078 561	-7 232 653	-7 232 653	-7 232 653
Palvelujen ostot	-2 022 205	-1 916 979	-1 948 240	-1 948 240	-1 948 240
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 225 072	- 255 930	- 269 908	- 269 908	- 269 908
Avustukset	- 271 961	- 332 700	- 432 500	- 506 500	- 506 500
Vuokrakulut	-2 097 990	-2 136 051	-2 149 388	-2 149 388	-2 149 388
Muut toimintakulut	-17 499	-5 200	-4 250	-4 250	-4 250
TOIMINTAKULUT	-11 439 228	-11 725 421	-12 036 939	-12 110 939	-12 110 939
TOIMINTAKATE	-10 923 754	-11 461 125	-11 750 439	-11 824 439	-11 824 439
Verotulot	0	0	0	0	0
Valtionosuudet	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0
Vuosikate	-10 923 754	-11 461 125	-11 750 439	-11 824 439	-11 824 439
Poistot ja arvonalentumiset	-17 107	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-10 940 861	-11 461 125	-11 750 439	-11 824 439	-11 824 439
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
Varausten ja rahastojen muutos	14 967	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-10 925 894	-11 461 125	-11 750 439	-11 824 439	-11 824 439

Toiminnan kuvaus

Sivistyslautakunnan tehtäväalueeseen sisältyvät sivistystoimen, peruskoulutuksen, varhaiskasvatuksen, muun opetustoimen, joukkoliikenteen, kirjastotoimen, kulttuuritoimen, nuorisotoimen ja liikuntatoimen vastuualueet. Sivistyslautakunnan tehtävänä on luoda edellytyksiä kuntalaisten hyvinvoinnille.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Vuoden 2026 talousarvion laadintaa ohjaa talouden tasapainottamisohjelma, josta valtuusto teki päätöksen 17.6.2024 § 27. Sivistystoimen talouden tasapainotuskohteita käytiin lävitse kuntalaisten ja henkilöstön aloitteiden sekä esimiestason, kuten myös luottamushenkilöiden kanssa. Talousarvio sisältää myös lasten kotihoidontuen kuntalisämäärärahan. Sivistyslautakunnan toimintakatteen kasvu pysyy kokonaisuutena annetuissa raameissa.

Seutuyhteistyö jatkuu ja siitä on muodostunut pysyvä yhteistyörakenne, johon Uuraisten kunta osallistuu omalla asukasmäärään suhteutetulla maksuosuudellaan (opetustoimen seutustrategian jatko, verkostokaupunkiyhteistyö, hankinnat, henkilöstön täydennyskoulutus).

Vuonna 2026 sivistyslautakunta perustaa työryhmän, joka valmistelee kouluverkkoasiasiaa, lähikoulujakoa, koulujen ryhmäkokoa, henkilöstömitoitusta, johtamista, yksikkölaskelmaa ja opetustoimen strategian päivittämistä. Sivistyslautakunta määrittelee tarkemman tehtävänannon työryhmän perustamisen yhteydessä. Tavoitteena on valmistella ja päättää toimenpiteitä, joilla on toiminnallista ja taloudellista vaikutusta vuoteen 2027 ja siitä eteenpäin.

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2026
Kuntalaisten hyvinvointi		
Kuntalaisten hyvinvoinnin kohentaminen. Laajan hyvinvointikertomuksen laatiminen yhdessä hallintokuntien kanssa.	Laajan hyvinvointikertomuksen mittaristo.	Hyvinvoinnin kohoaminen kaikissa keskeisissä tavoitteissa, erityisenä painopisteenä lapset, lapsiperheet ja nuoret.

Sivistystoimi
Tilivelvollinen: peruspalvelujohtaja

Sivistystoimi ULK + SIS	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot	10	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0
Vuokratuotot	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	10	0	0	0	0
Henkilöstökulut	-84 506	-82 971	-84 497	-84 497	-84 497
Palvelujen ostot	-7 957	-5 700	-6 200	-6 200	-6 200
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 890	- 300	- 150	- 150	- 150
Avustukset	0	0	0	0	0
Vuokrakulut	-7 689	-11 944	-13 153	-13 153	-13 153
Muut toimintakulut	- 120	- 100	-50	-50	-50
TOIMINTAKULUT	- 103 162	- 101 015	- 104 050	- 104 050	- 104 050
TOIMINTAKATE	- 103 152	- 101 015	- 104 050	- 104 050	- 104 050
Verotulot	0	0	0	0	0
Valtionosuudet	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0
Vuosikate	- 103 152	- 101 015	- 104 050	- 104 050	- 104 050
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	- 103 152	- 101 015	- 104 050	- 104 050	- 104 050
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	- 103 152	- 101 015	- 104 050	- 104 050	- 104 050

Toiminnan kuvaus

Toiminnan keskeinen tavoite on palvelujen koordinointi ja laadukkaat peruspalvelut, joita kehitetään jatkuvasti asiakas- ja kustannuslähtöisesti. Tehtävään kuuluu myös avustusten haku toiminnan kehittämiseen.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Perusopetuksen oppilasmäärät ovat alakoulujen osalta kääntyneet laskuun. Kunnan taloudellinen liikkumavara kapeni sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisvastuun siirtyessä Keski-Suomen hyvinvointialueelle 2023 alusta alkaen. Kunnan merkittävimmäksi hallintokunnaksi muodostui sivistystoimi, jonka toiminta ja taloudellisuus tulevat määrittelemään pitkälti koko kunnan toimintaa ja taloudellisuutta.

Perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen strategiatyötä jatketaan toiminnan taloudellisuuden ja laadun varmistamiseksi. Oppilasennusteet on päivitetty huomioimaan laskeva syntyvyys. Perusopetuksen strategiatyötä jatketaan vuonna 2026. Strategiatyön keskeinen tavoite on kustannusten kasvun saaminen hallintaan, jotta menojen kasvu ei uhkaa kunnan taloutta.

Edistetään erityisesti seuraavia asioita:

Keski-Suomen sivistystoimen yhteistyön jatkaminen ja alueellisten yhteistyömuotojen kehittäminen; yhteisiin hankkeisiin osallistuminen, henkilöstön hyvinvointi ja jaksaminen (koulutus, koulujen hyvinvointi-iltapäivät, työnohjaus, tyhy-toiminta, kuntien yhteiset vesot ja hyvien käytänteiden vaihto), uuden henkilöstön perehdytykseen varataan henkilöstöresursseja, kouluterveys ja sisäilmakyselyjen tulokset huomioidaan toiminnassa entistään korostetummin.

Peruskoulutus

Tilivelvollinen: peruspalvelujohtaja

Peruskoulutus ULK + SIS	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot	105 787	49 206	85 000	85 000	85 000
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	86 663	24 250	16 250	16 250	16 250
Vuokratuotot	20 139	17 700	17 900	17 900	17 900
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	212 589	91 156	119 150	119 150	119 150
Henkilöstökulut	-3 944 234	-4 054 724	-4 213 331	-4 213 331	-4 213 331
Palvelujen ostot	-1 298 575	-1 176 660	-1 230 782	-1 230 782	-1 230 782
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-143 629	-175 780	-172 600	-172 600	-172 600
Avustukset	0	0	0	0	0
Vuokratulot	-1 282 774	-1 266 299	-1 288 172	-1 288 172	-1 288 172
Muut toimintakulut	-11 554	-5 100	-3 800	-3 800	-3 800
TOIMINTAKULUT	-6 680 767	-6 678 563	-6 908 685	-6 908 685	-6 908 685
TOIMINTAKATE	-6 468 178	-6 587 407	-6 789 535	-6 789 535	-6 789 535
Verotulot	0	0	0	0	0
Valtionosuudet	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0
Vuosikate	-6 468 178	-6 587 407	-6 789 535	-6 789 535	-6 789 535
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-6 468 178	-6 587 407	-6 789 535	-6 789 535	-6 789 535
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
Varausten ja rahastojen muutos	14 967	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-6 453 211	-6 587 407	-6 789 535	-6 789 535	-6 789 535

Toiminnan kuvaus

Peruskoulun tehtävänä on antaa laadukasta yleissivistävää perusopetusta oppivelvollisille ikäluokille. Perusopetuksen ja kasvatuksen tavoitteena on kehittää oppilasta monipuolisesti henkisesti, sosiaalisesti ja fyysisesti.

Perusopetuksen oppilasmäärä on lukuvuonna 2020-2021 613, 2021-2022 594, 2022-2023 592, 2023-2024 599, 2024-2025 596, 2025-2026 575, lukuvuoden 2026-2027 arvio oppilasmäärästä on 553.

Uuraisten kunnan koulut antavat hyvää, opetussuunnitelman mukaista, yksilön huomioivaa perusopetusta turvallisessa, oppimista tukevassa ympäristössä. Oppimisympäristöjen tilat ja välineet ovat ajanmukaisia ja niitä huolletaan ja täydennetään vuosittain. Kouluissa on innostava ja kannustava työskentelyilmapiiri. Koulutuksella ja työnohjauksella huolehditaan henkilökunnan ammattitaidon ylläpitämisestä ja työssäjaksamisesta. Perusopetuksen päättävät oppilaat ovat yleensä kaikki päässeet jatkamaan opiskelua toisen asteen oppilaitoksiin.

Yhteistyö esiopetuksen, seurakuntien, kunnan hallintokuntien ja muiden keskeisten yhteistyötahojen kanssa toimii ja on tarkoituksenmukaista. Koulut ja kodit tekevät toimivaa yhteistyötä: kouluilla pidetään riittävästi vanhempainiltoja ym. tapaamisia sekä opettajan, oppilaan ja huoltajien yhteisiä arviointikeskusteluja, huoltajia kutsutaan koulujen erilaisiin tilaisuuksiin. Sähköposti- ja tekstiviestiyhteydet toimivat koulun arjessa. MultiPrimus ja Kurre opiskelija- ja kouluhallinto-ohjelma (mahdollistaa mm. oppilastietojen siirron sähköisesti kunnan koulujen välillä) on käytössä kaikilla kouluilla. Lisäksi kouluilla on käytössä www-liittymä Wilma, jota voivat käyttää; opettajat, huoltajat, koulun henkilökunta, oppilashuolto, kouluterveydenhuolto ja oppilaat. Wilmalla voidaan merkitä/kuitata poissaoloja, nähdä lukujärjestykset, ilmoittaa oppilaiden kokeet, tehdä oppilasarvioinnit, tiedottaa yms. Tietotekniikkahankitoja jatketaan

siten, että kaikille oppilaille varmistetaan riittävät välineet etäopiskeluun mahdollisten poikkeuksellisten opetusjärjestelyjenkin aikana. Hankinnat toteutetaan leasing hankintoina.

Perusopetuksen strategiatyötä jatketaan toiminnan taloudellisuuden ja laadun varmistamiseksi.

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2026
Uuden teknologian hyödyntäminen		
Perus- ja esiopetuksen opettajien perehdyttäminen uuteen välineistöön, ohjelmistoon ja käyttöön perusopetuksessa.	Perehdytyspäivien määrä	Jokaisessa opetusryhmässä on opetussuunnitelman mukainen taso opetuksessa.

Tavoitetaso toteutunut ja erityisopetukseen lisätty resurssia tarpeen mukaisesti.

Tavoite	Mittari	TA 2024	TA 2025	TS 2026
Tuotannolliset tavoitteet (taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet)				
1. Laadukas perusopetus	Tuntikertymät/tuntikehy sindeksi tuntia /koulu - yleisopetus - erityisopetus - kerhotyö - tukiopetus	Tunti-indeksi tavoite: HI 1,81 HÖ 1,77 KYY 1,98 KK alakoulu 1,55 yläkoulu 1,75 k.a. alakoulut 1,775	Tunti-indeksi tavoite: HI 1,84 HÖ 1,75 KYY 1,80 KK alakoulu 1,58 yläkoulu 1,79 k.a. alakoulut 1,73	Tunti-indeksi tavoite: HI 1,83 HÖ 1,86 KYY 1,74 KK alakoulu 1,70 yläkoulu 1,76 k.a. alakoulut 1,78
2.Kodin ja koulun yhteistyö		Vanhempainillat arviointikeskustelut juhlat/retket	Vanhempainillat arviointikeskustelut juhlat/retket	Kaikki päätoimiset opettajat muodollisesti kelpoisia
3. Pätevät opettajat	Muodollinen kelpoisuus	Kaikki päätoimiset opettajat muodollisesti kelpoisia	Kaikki päätoimiset opettajat muodollisesti kelpoisia	Kaikki päätoimiset opettajat muodollisesti kelpoisia
4. Hyvät oppimistulokset	Perusopetuksen päättötodistus Jatkoopiskelupaikka perusopetuksen jälkeen	Kaikki (9. lk) saavat päättötodistuksen ja pääsevät jatkamaan opiskelua toisen asteen tai muissa oppilaitoksessa	Kaikki (9. lk) saavat päättötodistuksen ja pääsevät jatkamaan opiskelua toisen asteen tai muissa oppilaitoksessa	Kaikki (9. lk) saavat päättötodistuksen ja pääsevät jatkamaan opiskelua toisen asteen tai muissa oppilaitoksessa
5. Tarkoituksenmukainen kouluverkko		2 perusopetusta vuosiluokille 1-6 antavaa koulua, 1 perusopetusta vuosiluokille 1-4 antava koulu, 1 yhtenäistä perusopetusta toteuttava 1-9 luokilla opetusta antava koulu (Koulukeskus)	2 perusopetusta vuosiluokille 1-6 antavaa koulua, 1 perusopetusta vuosiluokille 1-4 antava koulu, 1 yhtenäistä perusopetusta toteuttava 1-9 luokilla opetusta antava koulu (Koulukeskus)	2 perusopetusta vuosiluokille 1-6 antavaa koulua, 1 perusopetusta vuosiluokille 1-4 antava koulu, 1 yhtenäistä perusopetusta toteuttava 1-9 luokilla opetusta antava koulu (Koulukeskus)
6.Yhtenäisen perusopetuksen kehittäminen		Yhtenäisen perusopetuksen mukainen toiminta jatkuu. Kaikilla kunnan kouluilla on käytössä yhteinen Multi-Primus opiskelijahallinto/työj järjestys ohjelma. Wilma www-ohjelma. Yhteisiä opettajia (ala-	Yhtenäisen perusopetuksen mukainen toiminta jatkuu. Kaikilla kunnan kouluilla on käytössä yhteinen Multi-Primus opiskelijahallinto/työj järjestys ohjelma. Wilma www-ohjelma. Yhteisiä opettajia (ala-	Yhtenäisen perusopetuksen mukainen toiminta jatkuu. Kaikilla kunnan kouluilla on käytössä yhteinen Multi-Primus opiskelijahallinto/työj järjestys ohjelma. Wilma www-ohjelma. Yhteisiä opettajia (ala-

		/yläkoulu) ja kunnan eri koulujen kanssa. Kehittämishankkeet Yrittäjyyskasvatusta ylläpidetään jatkamalla yrityskylähanke. Ops-päivitykset	/yläkoulu) ja kunnan eri koulujen kanssa. Kehittämishankkeet Yrittäjyyskasvatusta ylläpidetään jatkamalla yrityskylähanke. Ops-päivitykset	/yläkoulu) ja kunnan eri koulujen kanssa. Kehittämishankkeet Yrittäjyyskasvatusta ylläpidetään jatkamalla yrityskylähanke. Ops-päivitykset
--	--	--	--	--

Oppilaskohtaiset hinnat

oppilasmäärät kouluittain	2023-2024	2024-2025	2025-2026	Menot/oppilasta 2024/netto	Menot/oppilasta 2025/netto	Menot/oppilasta 2026/netto
Hirvasen koulu	149	149	148	10 468	10 934	11 700 oppilaat: kevät 148 syksy 136 k.a 142
Höytiän koulu	56	55	52	12617	12 884	14 092 oppilaat: kevät 52 syksy 51 k.a 51,5
Kyynämöisten koulu	41	44	43	13 896	13 921	14 463 oppilaat: kevät 43 syksy 43 k.a 43
Koulukeskus 1-9 luokat	347	348	332	9678	10 014	11 173 oppilaat: kevät 332 syksy 323 k.a 327,5
Kaikkien koulujen oppilasmäärä yht.	593	596	575			
Menot /oppilas keskiarvo				10 438	10 777	11 823

Varhaiskasvatus

Tilivelvollinen: varhaiskasvatusjohtaja

Varhaiskasvatus ULK + SIS	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot	10 409	16 000	5 000	5 000	5 000
Maksutuotot	97 624	61 000	69 600	69 600	69 600
Tuet ja avustukset	113 596	45 185	32 500	32 500	32 500
Vuokratuotot	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	221 629	122 185	107 100	107 100	107 100
Henkilöstökulut	-2 520 685	-2 653 582	-2 637 615	-2 637 615	-2 637 615
Palvelujen ostot	- 470 200	- 478 239	- 454 183	- 454 183	- 454 183
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-22 241	-26 670	-30 420	-30 420	-30 420
Avustukset	- 233 717	- 300 000	- 400 000	- 474 000	- 474 000
Vuokratulot	- 467 247	- 496 523	- 485 009	- 485 009	- 485 009
Muut toimintakulut	-5 625	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-3 719 715	-3 955 014	-4 007 227	-4 081 227	-4 081 227
TOIMINTAKATE	-3 498 085	-3 832 829	-3 900 127	-3 974 127	-3 974 127
Verotulot	0	0	0	0	0
Valtionosuudet	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0
Vuosikate	-3 498 085	-3 832 829	-3 900 127	-3 974 127	-3 974 127
Poistot ja arvonalentumiset	-17 096	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-3 515 181	-3 832 829	-3 900 127	-3 974 127	-3 974 127
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-3 515 181	-3 832 829	-3 900 127	-3 974 127	-3 974 127

Toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatuksen tehtävä on tukea lasten kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus on lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävä sekä syrjäytymistä ehkäisevä palvelu. Varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lasten osallisuutta sekä aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa. Lisäksi varhaiskasvatus tukee huoltajia kasvatustyössä sekä mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään tai opiskeluun. Uuraisilla varhaiskasvatusta järjestetään päiväkodissa tai muuna varhaiskasvatuksena kuten kerhotoimintana. Uuraisilla perheillä on mahdollisuus osallistua myös yksityiseen varhaiskasvatukseen (päiväkodit ja perhepäivähoito), silloin jos kunnalla ei ole tarjota perheelle varhaiskasvatuspaikkaa kunnan omasta palvelusta. Uuraisen kunta tukee tätä varhaiskasvatuksen palvelusetelillä. Esiopetus, jota lapset saavat oppivelvollisuutta edeltävänä vuonna, on toiminnallisesti osa varhaiskasvatusta. Uuraisilla otettiin käyttöön kotihoidon kuntalisä 1.8.2024.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Alkaneen toimintavuoden 2025–2026 lapsimääräennuste näyttää kunnallisissa palveluissa pysyvän ennallaan, ollen noin 223 lasta. Varhaiskasvatuksen osallistumisprosentti on Uuraisillakin noussut ollen nyt noin 78%.

Varhaiskasvatuksen toimintatuotot koostuvat pääosin varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaki muuttui 1.3.2023 siten, että asiakasmaksuja alennettiin korottamalla maksujen perusteena olevia tuloarvoja 33 prosenttia. Maksujen perusteena oleva maksuprosentti säilyy ennallaan 10,7 prosentissa. Asiakasmaksuihin tehtiin indeksikorotus 1.8.2024 alkaen. Indeksikorotus on tulossa myös vuonna 2026, eikä sen vaikutuksista asiakasmaksuihin ja tuloarjoihin ole vielä tarkkaa tietoa. Muutosten myötä yhä harvempi asiakas maksaa asiakasmaksua.

Toimintatuottoja ovat kasvattaneet myös ulkopaikkakuntalaisille myydyt varhaiskasvatuspaikat. Tällä hetkellä myyntisopimuksia on kaksi, mutta saatavat toimintatuotot eivät vaikuta merkittävästi tulovirtaan.

Varhaiskasvatuksen kerhotoiminta on vastannut hyvin niiden perheiden varhaiskasvatuspalveluiden tarpeeseen, joilla ei ole työn tai opiskelun vuoksi tarvetta esimerkiksi päiväkotipaikalle. Varhaiskasvatuksen kerhojen lapsimäärä on laskenut viime vuosina ja siinä on alueellisia eroja. Myös muiden toimijoiden kerhojen määrä on kasvanut, mikä voi myös vähentää kerholaisten määrää. Kerhotoiminta jatkaa kummassakin toimintapaikassa toimintakauden 2025–2026 loppuun. Toimintakauden päättyessä tulee arvioida uudelleen kerhotoiminnan jatkoa. Kerhotoiminnan järjestäminen ei ole lakisääteistä, joten kunnan säästötoimien alla on hyvä pohtia, halutaanko kerhotoimintaa järjestää jatkossa.

Uuraisilla otettiin käyttöön kotihoidon kuntalisä 1.8.2024 ja kuntalisän jatkosta päätetään syksyn 2025 aikana. Kotihoidon tuen ja kuntalisän osuus kuuluu varhaiskasvatuksen talousarvioon. Kuntalisän maksaminen ei ole lakisääteistä. Kuntalisän käyttöön ottaminen ei ole vähentänyt lasten määrää varhaiskasvatuspalveluissa. Vuoden 2025 talousarvioon kuntalisään varatut rahat eivät riittäneet, koska esim. kesäaikaan lapsia, joille oli varattu kesäajan hoito, otettiin lyhyellä varoitusajalla pois hoidosta, joka nosti varhaiskasvatuksen kuluja.

Kehityksen ja oppimisen tuen tarve varhaiskasvatuspalveluissa on kasvanut vuosi vuodelta. Lapsen tuen järjestämisen näkökulmasta on tärkeää, että tukitoimet toteutuvat arjessa, jonka vuoksi ryhmien resurssitarve on suunniteltava tarkoituksenmukaisesti. Lakimuutos tuen toteuttamisesta varhaiskasvatuksessa astui voimaan 1.8.2022. Kunnissa on varauduttava riittävällä erityisopettajaresurssilla sekä palkattava riittävä määrä lisäresurssia ryhmiin. Tukitoimien vaatimat resurssit ovat vaikeasti ennakoitavissa ja niihin tulee pystyä reagoimaan nopeasti. Lisäresurssia ei palkata, jos siihen ei ole tarvetta.

Päiväkodissa kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä toimivasta henkilöstöstä vähintään kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus, josta vähintään puolella varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus vuoteen 2030 mennessä. Muilla tulee olla vähintään varhaiskasvatuksen lastenhoitajan kelpoisuus. Uuraisilla otettiin käyttöön pedagoginen lisä 1.6.2022 alkaen, opettajien rekrytoinnin vauhdittamiseksi. Tällä hetkellä Uuraisen varhaiskasvatuksenopettajaresurssi on hyvä ja vakituiset opettajapaikat ovat täynnä. Pedagogisen lisän käyttöönotto lisäsi henkilöstökuluja noin 54 000 € vuodessa. Tulevaisuudessa olisi tärkeää huomioida myös varhaiskasvatuksen muiden ammattiryhmien palkkakehitys.

Varhaiskasvatuslaki uudistui 1.8.2021 alkaen merkittävästi henkilöstömitoituksesta poikkeamisen osalta. Aiemmin mitoituksesta oli mahdollista poiketa äkillisissä ja yllättävissä tilanteissa, mutta lakimuutoksen jälkeen varhaiskasvatuksen järjestäjällä ei ole mahdollista poiketa mitoituksesta henkilöstön poissaoloista johtuvista syistä. Kunnissa on huolehdittava siitä, että varhaiskasvatuksessa on käytössä riittävät ja toimivat sijais- tai muut varajärjestelyt myös henkilöstön äkillisiin ja yllättäviin poissaolotilanteisiin. Sijaisjärjestelyt vievät paljon esihenkilöiden aikaa ja tämä aika on pois esimerkiksi pedagogisesta johtamisesta.

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2026
Varhaiskasvatuspalvelut järjestetään asiakaslähtöisesti		
Varhaiskasvatuspalvelut tukevat positiivista kuntakuvaa ja palvelut pystytään tarjoamaan ns. lähipalveluna.	Perheet saavat varhaiskasvatuspäättöksen lain asettamassa aikataulussa. Päätöksenteossa otetaan huomioon perheen toive, asutuksen sijainti sekä liikenneyhteydet.	Perheet saavat varhaiskasvatuspäättöksen viimeistään 2 vkoa ennen toivottua hoidon alkua. Perheet saavat hoitopaikan kohtuullisen matkan päästä kotoa/työpaikkaa.
Ammattitaitoinen ja innostuva henkilöstö		
Varhaiskasvatuksen suunnitelmilla ja toiminnalla tavoitetaan sille asetetut tavoitteet.	Henkilöstö ja perheet osallistuvat toiminnan arviointiin. Henkilöstön kelpoisuudet ja koulutustaustat.	Asiakastytytyväisyys- ja henkilöstökyselyt järjestetään kerran vuodessa. Tulosten tavoite on > 3 (mittari asteikolla 1–5). Ryhmässä vähintään 1 kelpoinen varhaiskasvatuksen opettaja.
Toimivat johtamisjärjestelyt ja hyvinvoiva työyhteisö		
Työyksikön työtä johdetaan pedagogisesti ja työyhteisön sisäiset haasteet ratkaistaan ennaltaehkäisevästi.	Henkilöstökyselyt, sairauspoissaolotilastot.	Sairauspoissaoloihin reagoidaan nopeasti ja varhaisen tuen puuttumisen mallin mukaisesti. Työn mielekkyyteen kiinnitetään huomiota ja vastuu työnjohtamisesta jalkautetaan mahdollisuuksien mukaan lähelle työntekijää. Kyselyissä tulosten tavoite on > 3 (mittari 1–5)

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

Asuinalueiden väestönkehitys ei ole ennakoitavaa ja/tai perheiden varhaiskasvatuspalveluiden tarpeisiin ei pystytä vastaamaan lähipalveluna. Erityinen haaste on löytää varhaiskasvatuspaikka kesken toimintakautta ja nopealla aikataululla aloittaville lapsille. Syntyvyyden vaihtelu on vuositason suuruutta, mikä vaikeuttaa paikkatarpeen ennakoimista. Käyttöasteet jäävät alle tavoitteesta, koska hoitoa varataan paljon enemmän kuin käytetään. Tämä näkyy erityisesti loma-aikoina. Tämä nostaa varhaiskasvatuksen kuluja, koska henkilöstöä varataan aina varattujen hoitoaikojen mukaan. Kuntalisän vaikutukset lasten varhaiskasvatuksen tarpeeseen ovat vaikeasti arvioitavissa ja ennustettavissa.

Henkilöstö kokee ristiriitaa työn vaatiman osaamisen ja oman osaamisensa välillä. Tämä voi johtaa tilanteeseen, jossa työntekijä kokee työn liian kuormittavaksi, mikä puolestaan voi vaikuttaa siihen, että työn mielekkyys ja tehokkuus laskee ja sairauspoissaolot kasvavat. Tasopalkkajärjestelmän vaikutuksia palkkakustannuksiin ei pystytty vielä arvioimaan.

Kunnan alueella lapsilla on todella pitkät hoitoajat, minkä vuoksi henkilöstöresurssin riittävyys koko päivän ajalle on iso haaste. Varhaiskasvatuksen henkilöstön poissaolojen määrä on koronan jälkeen jäänyt erittäin korkealle tasolle ja pitkien poissaolojen määrä on lisääntynyt.

Tavoite	Mittari	TA 2024	TA 2025	TS 2026
Varhaiskasvatuspalvelut ovat tehokkaasti ja resurssiviisaasti käytössä.	Käyttöasteseuranta	>85%	>85%	>85%
Henkilökunta tuntee varhaiskasvatuksen perustehtävän ja tavoitteet.	Jokainen työntekijä osallistuu ammattitaitoa kehittävään täydennyskoulutukseen toimintavuosittain.	> 3	1-3	1-3
Palveluiden järjestämisen kustannukset kehittyvät maltillisesti	Palvelun hinta/yksikkö €/päivä			
	Perhepäivähoito	48,87	52,80	-
	Pikkula (sis. vuorohoito)	77,39	71,226	73,72
	Hirvanen	64,98	73,36	75,31
	Oikarin Helmi	57,07	71,10	72,00
	Esiopetus	52,30	54,92	69,06
	Esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus	29,76	25,10	41,94
	Kerhotoiminta	48,84	49,47	45,19
	Yksityinen varhaiskasvatus	49,33	-	-
Yksikkökohtaisen palvelun hinnan kustannukset kehittyvät maltillisesti	Toteutuneet hoitopäivät			
	Perhepäivähoito (30.6.2025 asti)	1200	504	-
	Pikkula (sis. vuorohoito)	13 052	12 317	12 342
	Hirvanen	12800	11907	11 880
	Oikarin Helmi 1.8.2022 alk.	10000	9482	9 680
	Esiopetus	11000	10 560	8 575
	Esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus	6300	8 096	5 775
	Kerhotoiminta	1 440	1 368	1 584
	Yksityinen varhaiskasvatus	1 935	0	-

Opetustoimi
Tilivelvollinen: peruspalvelujohtaja

Opetustoimi ULK + SIS	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0
Vuokratuotot	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-72 877	-78 400	-78 400	-78 400	-78 400
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	0	0
Avustukset	0	0	0	0	0
Vuokratulot	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-72 877	-78 400	-78 400	-78 400	-78 400
TOIMINTAKATE	-72 877	-78 400	-78 400	-78 400	-78 400
Verotulot	0	0	0	0	0
Valtionosuudet	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0
Vuosikate	-72 877	-78 400	-78 400	-78 400	-78 400
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-72 877	-78 400	-78 400	-78 400	-78 400
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-72 877	-78 400	-78 400	-78 400	-78 400

Toiminnan kuvaus

Perusopetuksen jälkeinen koulutus ns. toisella asteella (lukiot ja ammatilliset oppilaitokset). Musiikkioppilaitokset, kunta on jäsenenä Ala-Keiteleen musiikkiopistossa. Kansalaisopisto, kunta kuuluu Jyväskylän kansalaisopiston toimialueeseen.

Joukkoliikenne
Tilivelvollinen: peruspalvelujohtaja

Joukkoliikenne ULK + SIS	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0
Vuokratuotot	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-8 473	-12 300	-12 300	-12 300	-12 300
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	0	0
Avustukset	-7 263	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Vuokratulot	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Muut toimintakulut	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-19 736	-22 300	-22 300	-22 300	-22 300
TOIMINTAKATE	-19 736	-22 300	-22 300	-22 300	-22 300
Verotulot	0	0	0	0	0
Valtionosuudet	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0
Vuosikate	-19 736	-22 300	-22 300	-22 300	-22 300
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-19 736	-22 300	-22 300	-22 300	-22 300
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-19 736	-22 300	-22 300	-22 300	-22 300

Toiminnan kuvaus

Kunnan ostamien koululais- ja asiointiliikenne kilpailutettiin vuonna 2024. Sopimukset sisältävät: koululaiskuljetukset, asiointiliikenteen oman kunnan alueella sekä oppilaskuljetukset kunnan ulkopuolisiin erityiskouluihin. Kunnan ostamia koulukuljetuksen linja-autovuoroja voivat käyttää myös muut kuntalaiset. Asiointiliikennettä on 1 krt/vko koko kunnan alueella.

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2026
Tehokas joukkoliikenne		
Joukkoliikenteen tekeminen paremmin tunnetuksi vaihtoehdoksi yksityisautoilulle.	Matkojen määrän kehitys.	Joukkoliikenteen matkojen kasvu 10%

Kilpailutus saatettu loppuun ja uudet sopimukset liikennöitsijöiden kanssa solmittu.

Kirjastotoimi

Kirjastotoimi ULK + SIS	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot	242	0	250	250	250
Maksutuotot	2 227	0	1 000	1 000	1 000
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0
Vuokratuotot	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	2 469	0	1 250	1 250	1 250
Henkilöstökulut	- 112 149	- 128 153	- 127 358	- 127 358	- 127 358
Palvelujen ostot	-20 779	-25 350	-24 100	-24 100	-24 100
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-42 871	-41 950	-42 000	-42 000	-42 000
Avustukset	0	0	0	0	0
Vuokratulot	-48 064	-51 354	-55 931	-55 931	-55 931
Muut toimintakulut	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	- 223 863	- 246 807	- 249 389	- 249 389	- 249 389
TOIMINTAKATE	- 221 394	- 246 807	- 248 139	- 248 139	- 248 139
Verotulot	0	0	0	0	0
Valtionosuudet	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0
Vuosikate	- 221 394	- 246 807	- 248 139	- 248 139	- 248 139
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	- 221 394	- 246 807	- 248 139	- 248 139	- 248 139
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	- 221 394	- 246 807	- 248 139	- 248 139	- 248 139

Toiminnan kuvaus

Kirjastolain mukaan kunnan tehtävä on kirjastotoiminnan järjestäminen.

Laissa määritellään yleisen kirjaston tehtäviksi:

- 1) tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisältöihin
- 2) ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa
- 3) edistää lukemista ja kirjallisuutta
- 4) tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon
- 5) tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan
- 6) edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua

Kirjaston tavoitteena on laadukkaiden, pääosin maksuttomien kirjasto- ja tietopalveluiden sekä sähköisten palveluiden tuottaminen ja oheistoimintojen kehittäminen. Uuraisten kirjasto on kunnan ainoa jatkuvatoiminen kulttuurilaitos, jolla on tärkeä merkitys ja vaikuttavuus osana kunnan hyvinvointipalveluja. Uuraisten kirjasto kuuluu Keski-kirjastoverkkoon ja PiKe-alueeseen, jonka alueellisesta kehittämistehtävästä vastaa Tampere.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kirjaston osalta määräraahatarvetta nostaa sisäisten vuokrien korotus, sisältäen mm. ilmanvaihdon nuohouksen säätöineen. Vuonna 2026 kustannuksia nostaa yleisen hintatason nousu sekä energiakustannusten arvioitu huomattava nousu.

- hyödynnetään kirjaston tiloja monipuolisesti ja markkinoidaan kirjastotilaa myös eri toimijoiden käyttöön.
- tarjotaan digitukea resurssien puitteissa; järjestetään digiopastusta ja -koulutusta muiden toimijoiden kanssa yhteistyössä.
- tarjotaan opastusta kirjaston verkkopalveluiden ja e-aineistojen käytössä.
- tehdään aktiivista hanketyötä; hankkeiden avulla edistetään, kehitetään ja monipuolistetaan kirjaston palveluja ja toimintaa.
- senioriväestön määrä kasvussa: kartoitetaan kirjaston kotipalvelun käynnistysmahdollisuuksia

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2026
Strategiset tavoitteet		
Aineistokokoelman kehitys.	Kokoelmassa riittävästi uutta ja houkuttavaa materiaalia sekä toimiva kirjastotila.	Aineistokokoelma palvelee kaikkia käyttäjäryhmiä palvelu- ja omatoimiaikana. Aineiston oltava hyvin esillä. Kirjastossa on erilaisia tiloja eri käyttötarkoituksiin.
Riittävä, ammattitaitoinen ja jaksava henkilökunta.	Kirjaston henkilöstö määrä on riittävä ja henkilöstö omaa tiedolliset ja taidolliset valmiudet muuttuvassa tehtäväympäristössä; työolot ja ergonomia.	Senioriväestön määrän kasvu kunnassa vaatii digilaitteiden neuvontapalvelujen kehittämistä. Osallistutaan erityisesti PiKe-kirjastojen koulutuksiin ja verkostoidutaan tilanteen mukaan. Koulutukset ilmaisia ja pääosin verkossa. Ergonomialla, riittävällä henkilöresurssilla ja henkisen kuormituksen tiedostamisella ja rajoittamisella esim. työjärjestelyin voidaan taata henkilökunnan jaksamista ja kirjastopalvelun toimivuutta.
Yhteistyö eri toimijoiden kanssa.	Kirjastossa kehitetään paikallista ja laajempaa yhteistyötä, myös hankkeet.	Keskitytään erityisesti kouluyhteistyön ylläpitoon ja seniorityön kehittämiseen eri hallinkuntien yhteistyöllä sekä yhteistyöhön nuoriso- ja kulttuuritoimen kanssa.
Teknisten innovaatioiden hyödyntäminen.	Omatoimikirjastopalvelun kehittäminen.	Tilaa käytetään mahdollisimman monipuolisesti. Selvitetään omatoimiajan lisäämistä, mobiilikirjastokortin käytön lisäämistä ja tiedonhaun omatoimisuuteen opastamista.
Tiedottaminen ja markkinointi.	Tiedottaminen ja markkinointi myös ei-kirjastonkäyttäjiä tavoittavaksi.	Tiedotus monikanavaisesti ja edullisesti.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

Resurssien niukkuus

Tavoite	Mittari	TA 2024	TA 2025	TS 2026
1. Kirjastoaineiston laajuus	Hankintamääräraha €/as Kirjojen määrä Muun aineiston määrä	9.5 30 000 4000	9,5 31200 4150	9,5 31200 4150
2. Kirjaston käyttö	Lainaaajien määrä Lainaaajia asukasmäärästä % Lainauksien määrä, koko ain Kirjastokäyntejä/asukas Aukiolotunteja viikossa	1300 35 56 000 0 85 (sis kaiken aukiolon)	1300 35 67500 10 85 (sis kaiken aukiolon)	1300 35 67500 10 85 (sis kaiken aukiolon)
3. Taloudellisuus	€/laina			
4. Oheistoiminnot	näyttelyt; määrä näyttelyt, kävijät lukupiirikerrat tiedonhakukoulutus, kirjastoon tutust.; osall. kaikki satutuntivierailut, määrä satutuntivierailut, osall. kirjavinkkausvierailut ja kirjailijavierailut, määrä kirjavinkkausvierailut ja kirjailijavierailut, osall.	9 1000 (kansal. op.) 200 6 350 4 300	9 1000 (kansal. op.) 200 6 350 4 300	9 1000 (kansal. op.) 200 6 350 4 300

Kulttuuritoimi
Tilivelvollinen: kulttuurituottaja

Kulttuuritoimi ULK + SIS	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot	882	0	800	800	800
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	2 494	1 955	0	0	0
Vuokratuotot	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	3 376	1 955	800	800	800
Henkilöstökulut	-29 754	-37 642	-37 963	-37 963	-37 963
Palvelujen ostot	-26 915	-23 150	-22 200	-22 200	-22 200
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 999	-1 000	- 800	- 800	- 800
Avustukset	-5 950	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Vuokratulot	-3 231	-2 976	-3 451	-3 451	-3 451
Muut toimintakulut	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-66 849	-70 768	-70 414	-70 414	-70 414
TOIMINTAKATE	-63 473	-68 813	-69 614	-69 614	-69 614
Verotulot	0	0	0	0	0
Valtionosuudet	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0
Vuosikate	-63 473	-68 813	-69 614	-69 614	-69 614
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-63 473	-68 813	-69 614	-69 614	-69 614
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-63 473	-68 813	-69 614	-69 614	-69 614

Toiminnan kuvaus

Kunnan tehtävänä on järjestää kulttuuritoimintaa. Tämän tehtävän toteuttamiseksi kunnan tulee:

- 1) edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä;
- 2) luoda edellytyksiä ammattimaiselle taiteelliselle työlle ja toiminnalle;
- 3) edistää kulttuurin ja taiteen harrastamista sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa;
- 4) tarjota mahdollisuuksia kulttuurin ja taiteen eri muotojen ja alojen tavoitteelliseen taide- ja kulttuurikasvatukseen;
- 5) edistää kulttuuriperinnön ylläpitämistä ja käyttöä sekä paikallista identiteettiä tukevaa ja kehittävää toimintaa;
- 6) edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa;
- 7) edistää kulttuurista vuorovaikutusta ja kansainvälistä toimintaa ja toteuttaa muita kulttuuriin ja taiteeseen liittyviä toimia.

Kunnan tulee 1 momentin mukaisia tehtäviä ja niihin liittyviä palveluita järjestäessään ottaa huomioon paikalliset olosuhteet ja voimavarat sekä eri väestöryhmien tarpeet.

Kunta voi järjestää kulttuuritoiminnan itse taikka yhteistyössä toisten kuntien kanssa tai muulla tavoin. Kuntien kulttuuritoiminnan järjestämisessä tulee olla riittävää ja monipuolista asiantuntijaosaamista.

Kunnan tulee kulttuuritoimintaa järjestäessään ottaa huomioon toiminta, joka perustuu yleisistä kirjastoista annettuun lakiin (1492/2016), taiteen perusopetuksesta annettuun lakiin (633/1998), museolakiin (729/1992), teatteri- ja orkesterilakiin (730/1992) ja vapaasta sivistystyöstä annettuun lakiin (632/1998).

Kulttuuritoimen tehtävänä on koordinoida, edistää ja järjestää kulttuuritoimintaa kunnassa. Kulttuuripalvelujen järjestämisen tavoitteena on hyvinvoinnin, osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen tarjoamalla yhdenvertaisia mahdollisuuksia kulttuurin tekemiseen ja kokemiseen omassa lähiympäristössä. Näitä palveluja toteutetaan kunnan omana toimintana sekä yhteistyössä muiden hallintokuntien, järjestöjen, yhteisöjen, sisällöntuottajien ja maakunnallisten verkostojen kanssa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kulttuuritoimi järjestää kulttuurilakiin nojaavat palvelut kunnassa. Kulttuuritoimen palveluihin kuuluvat pitkäjänteisen ja tavoitteellisen taiteellisen toiminnan edistäminen ja tukeminen; hyvinvointiin ja kuntalaisten viihtyvyyteen pohjautuvan harrastustoiminnan edistäminen; lasten- ja nuorten hyväksi järjestettävät kulttuuripalvelut, yhteisöllisyyteen ja järjestötoimintaan liittyvä palvelutuotanto ja sen koordinoiminen, ammatilliset ja alueelliset yhteistyöverkostot sekä kunnan strategian mukainen tapahtumatuotanto.

Tapahtumatuottajana kulttuuritoimi järjestää itsenäisesti kulttuurilakiin perustuvia kulttuuritapahtumia sekä koordinoi ja osa toteuttaa yhteistyössä kunnan tapahtumatuotantoa ja tähän liittyvää koulutusta, kuten Uuraisten viikkoa, Valon kylää ja kunnan virallista ja vuosikellon mukaista juhlatointia.

Toteuttaakseen Uuraisten kunnan strategiaa, kunnan kulttuuritoimi noudattaa vuosille 2025-2028 hyväksyttyä kulttuuripalvelujen toimenpidesuunnitelmaa. Vuonna 2026 pyritään selvittämään mahdollisuuksia käynnistää hanketta kotiseutumuseolla. Kulttuuritoimi jakaa järjestöille ja muille toimijoille kohdeavustuksia paikallisen kulttuuritoiminnan tuottamiseen.

Lasten ja nuorten kulttuuriopetussuunnitelmaan perustuvaa toimintaa järjestetään edelleen KulttuuriKuukka-yhteistyönä varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, kirjaston ja seutukunnallisen Lasten kulttuurikeskus Kulttuuraitan kanssa. Lisäksi kulttuuritoimi on mukana valtakunnallisissa lasten ja nuorten harrastustoimintaa tukevilla hankkeilla. Vuonna 2026 kulttuuritoimi edistää tavoitteellista, aktiivista ja pitkäjänteistä lasten ja nuorten taide- ja kulttuurialan harrastustoimintaa paikkakunnalla tuottamalla alan ammattilaisten palveluja sekä tiivistämällä yhteistyötä alueen järjestöjen, kansalaisopiston, musiikkiopiston ja muiden hallintokuntien kanssa. Kulttuuritoimi tuottaa itsenäisesti tähän liittyviä palveluja ja tukee edelleen lasten ja nuorten harrastajateatteritoiminnan kehittymistä paikkakunnalla. Kulttuuritoimi vastaa ja toteuttaa osaltaan ehkäisevää päihdetyötä sekä koordinoi vapaan sivistystyön toimintoja, kuten kansalaisopistoa ja musiikkiopistoa.

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2026
---------	---------	-----------------------------------

Laadukkaat, saavutettavat ja monipuoliset kulttuuripalvelut kun-talaisille sekä paikallisen kulttuurituntemuksen edistäminen

Hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä edistävän ja saavutettavan kulttuuritoiminnan järjestäminen, koordinointi ja osatoteuttaminen.	Toimintojen ja palvelujen määrät, osallistujamäärät Tapahtuman luonteen mukaan voidaan kerätä laadullista palautetta Kotiseutumuseon aukiolopäivät ja kävijämäärät Henkilöstöresurssit ja yhteistyö	Kulttuuritoimi järjestää kehittää ja koordinoi yhteistyössä alueen ammattilaisten ja yhteistyöverkostojen kanssa hyvinvointiin ja saavutettavuuteen perustuvat tavoitteelliset kulttuuripalvelut asukkaille. Tätä pitkäjänteistä tavoitteellista ja yhteisöllistä toimintaa toteutetaan kulttuurisuunnitelman mukaisesti.
---	--	--

Saavutettavat kulttuuripalvelut lapsille ja nuorille

Saavutettavan ja yhdenvertaisuutta edistävän lasten ja nuorten kulttuuritoiminnan kehittäminen ja järjestäminen.	Toimintojen ja palvelujen määrät, osallistujamäärät Lasten ja nuorten oman sisällöntuotannon määrä Laadullisen palautteen kerääminen Henkilöstöresurssit ja yhteistyö	Kulttuuriopetussuunnitelman puitteissa tarjottava järjestelmällinen kulttuurituotanto. Yhteistyö lasten kulttuurikeskus Kulttuuraitan kanssa. Kulttuurineuvolatoiminta. Ilmaisukasvatuksen järjestäminen. Lapsille ja nuorille suunnatun tapahtumatuotannon kehittäminen. Massatapahtumien etäosallistuminen. Vapaan sivistystyön kanssa tehtävä yhteistyö ja koordinointi Kunnan strategian mukainen kulttuurisuunnitelma ja kulttuurikasvatussuunnitelma
--	--	---

Tapahtumatuotanto

Uuraisten viikko, Valon kylä sekä kunnan viralliset juhlatapahtumat kuten Itsenäisyyspäiväjuhla, Äitienpäiväjuhla, veteraanipäivä... konsertit, teatteriesitykset, kulttuurivierailut.	Tapahtumien ja toimintojen määrät, toimijoiden ja osallistujien määrät. Tapahtuman luonteen mukaan voidaan kerätä laadullista palautetta. Henkilöstöresurssit Yhteistyö	Kulttuuritapahtumia toteutetaan resurssit huomioiden vuosikellon mukaan. Panostetaan tapahtumien monikanavaiseen viestintään ja viestinnän saavutettavuuteen sekä yhtenäisyyteen yhdessä
--	--	---

		yhteistyökumppaneiden kanssa. Panostetaan tapahtumien esteettömyyteen ja saavutettavuuteen. Ylläpidetään toimivia kumppanuuksia ja pyritään löytämään keinoja toiminnan kehittämiseen ja sujuvoittamiseen. Kunnan strategian mukainen kulttuurisuunnitelma.
--	--	---

Aineettoman kulttuuriperinnön tallentaminen

Digitaalisen kulttuuriperinnön tallentaminen.	Aineiston määrä ja sen tallentaminen ja säilyttäminen tuleville sukupolville ts. nykyhistorian tallentaminen digitaalisesti.	Arkistoidaan materiaalia osana arki työtä ja selvitetään mahdollisuuksia käynnistää digitointi hanke.
--	---	--

Aktiivisen järjestötoiminnan, kylien elinvoiman ja hyvinvoinnin tukeminen kulttuuripalvelujen kautta

Järjestöt, toimijat ja taiteen ammattilaiset tuottavat kunnalle kulttuuripalveluja yhteistyössä kunnan palvelurakenteen kanssa.	Jaetut järjestöavustukset Kunnan koordinoimien ja osatoteuttamien toimintojen määrä ja osallistujamäärät Palvelun luonteen mukaan kerätty laadullinen palaute Sisällön mukainen tuote palautteena Elokuvalisenssin käyttö	Kannustetaan ja tuetaan järjestöjen tekemää kulttuurityötä avustuksien ja markkinointiavun kautta. Kehitetään palautteenkeruuta ja avointa keskustelua kunnan sekä järjestöjen tapahtumista esim. järjestöilloissa. Tavoitteena nostaa esiin toiveita ja tarpeita, joiden avulla kunta voi kehittää tarjontaa ja toimintaa
--	---	--

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

- Henkilöstöresurssien rajallisuus
- Asianmukaiset puitteet ja tilat kulttuuritapahtumien järjestämiseen (esteettömyys, äänentoisto, tilojen käytettävyys, digitaalisen palveluntuotannon osaamisen ohuus, yms.)

Tavoite	Mittari	TA 2024	TA 2025	TS 2026
Kulttuuritapahtumat	tapahtumien määrä	10		50
	osallistujamäärä	13		3000
	Uuraisten viikko			17
				5000
Kotiseutumuseo	aukioloaika (h)	70		90
	kävijämäärä			220
Lasten ja nuorten kulttuuritoiminta	tapahtumien määrä	15		30
	osallistujamäärä			3000
Järjestöavustukset	euroa/asukas	1,65 €		1,65 €
Kulttuurin kokonaiskustannukset	euroa/asukas	11,45 €		

Nuorisotoimi

Tilivelvollinen: vapaa-aikasuunnittelija

Nuorisotoimi ULK + SIS	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	21 422	20 000	9 700	9 700	9 700
Vuokratuotot	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	21 422	20 000	9 700	9 700	9 700
Henkilöstökulut	-72 546	-85 281	-89 600	-89 600	-89 600
Palvelujen ostot	-45 831	-34 730	-26 530	-26 530	-26 530
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 713	-3 150	-3 950	-3 950	-3 950
Avustukset	-11 774	-7 200	-7 000	-7 000	-7 000
Vuokratulot	-17 098	-30 353	-28 090	-28 090	-28 090
Muut toimintakulut	-50	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	- 150 012	- 160 714	- 155 170	- 155 170	- 155 170
TOIMINTAKATE	- 128 589	- 140 714	- 145 470	- 145 470	- 145 470
Verotulot	0	0	0	0	0
Valtionosuudet	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0
Vuosikate	- 128 589	- 140 714	- 145 470	- 145 470	- 145 470
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	- 128 589	- 140 714	- 145 470	- 145 470	- 145 470
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	- 128 589	- 140 714	- 145 470	- 145 470	- 145 470

Toiminnan kuvaus

Nuorisopalveluiden tehtävänä on järjestää nuorisotyön palveluita ja tiloja, tukea nuorisotyötä tekevien järjestöjen toimintaa sekä tehdä monialaista yhteistyötä. Nuorisotyön tavoitteena on edistää nuorten osallisuutta ja harrastamista sekä tukea nuorten kasvua ja yhteisöllisyyttä toteuttamalla nuorisotyön kasvatuksellista ja toiminnallista ohjaustoimintaa. Nuorisotyön tehtävänä on edistää yhdenvertaisuutta ja parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja. Nuorisotyön toimintaa toteutetaan kunnan omana toimintana sekä yhteistyössä järjestöjen, yhteisöjen ja maakunnallisten verkostojen kanssa. Nuorisolain mukaisena ohjaus- ja palveluverkostona toimii kunnan moniammatillinen tiimi.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Nuorisopalvelut järjestää nuorisotyön kasvatuksellista toimintaa eri ympäristöissä ja menetelmillä. Toiminnan suunnittelun lähtökohtina ovat kasvatukselliset tavoitteet sekä nuorisotyön palveluiden saatavuus ja tavoitettavuus. Perusnuorisotyön ympäristöinä ja menetelminä hyödynnetään nuorisotilatoimintaa, jalkautuvaa nuorisotyötä, tapahtuma- ja retkitoimintaa, ryhmämuotoista toimintaa, digitaalista nuorisotyötä ja kulttuurista nuorisotyötä resurssit huomioiden. Nuorisotalon aukioloaikoina siellä työskentelee kaksi aikuista.

Nuorisovaltuusto kokoontuu säännöllisesti ja nuorisovaltuustolla on edustus kunnanvaltuustossa, lautakunnissa sekä vapaa-aikatyöryhmässä. Lisäksi kaksi Uuraisten nuorisovaltuuston edustajaa osallistuu maakunnalliseen hyvinvointialueen nuorisovaltuustoon. Nuorisovaltuusto voi myös antaa lausuntoja, tehdä kannanottoja sekä järjestää tapahtumia ja retkiä.

Nuorisotoimi järjestää etsivää nuorisotyötä, joka on alle 29-vuotiaille koulutuksen ja työelämän ulkopuolella oleville tai muuta erityistä tukea ja ohjausta tarvitseville uuralaisille nuorille tarjottavaa erityisnuorisotyötä. Etsivän nuorisotyön tarkoituksena on tarjota varhaista tukea ja vahvistaa nuoren valmiuksia hyvään arkeen ja tulevaisuuteen. Etsivä nuorisotyö on pääsääntöisesti yksilötyötä, mutta myös ryhmämuotoista toimintaa voidaan järjestää. Etsivä nuorisotyö järjestetään yhdessä Petäjäveden ja Multian kunnan kanssa.

Suomen harrastamisen malli -hankkeen myötä nuorisopalvelut koordinoi yhdessä paikallisten järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa ostopalveluna tuotettuja, koululaisille ilmaisia ja koulupäivien yhteyteen sijoitettuja kerhoja.

Nuorisopalveluiden seurannassa ja arvioinnissa hyödynnetään valtakunnallisia nuorisotyön ja etsivän nuorisotyön seurannan työkaluja ja kehittämistyötä.

Nuorisopalvelut vastaa yhdessä liikunta- ja kulttuuripalveluiden kanssa kunnan järjestöyhteistyöstä ja toteuttaa toiminnassaan ehkäisevää päihdetyötä. Nuorisotoimi jakaa järjestöille ja toimijoille järjestöavustuksia (kohde- ja toiminta-avustukset), joilla tuetaan paikallisten toimijoiden nuorisotoimintaa.

Nuorisopalvelut vastaa nuorisotalo Nuokkarin tilojen käytön organisoinnista. Paikalliset järjestöt voivat hyödyntää nuorisotalon tiloja toiminnassaan veloituksetta.

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2026
---------	---------	-----------------------------------

Laadukkaan, tavoitteellisen ja nuorisotyön kasvatukselliseen ohjaukseen perustuvan perusnuorisotyön toteuttaminen

Yhdenvertaisuutta edistävä ja saavutettava kasvatuksellinen nuorisotyön toiminta.	Nuorisotilan aukiolomäärät ja kävijämäärät Toimintaryhmien, tapahtumien, retkien yms. määrät ja osallistujamäärät Jalkautuvan nuorisotyön määrä ja kohtaamiset Koulunuorisotyön määrä ja kohtaamiset Suomen harrastamisen mallin kerhojen määrä Digitaalisen nuorisotyön toimintamuodot ja osallistujamäärät Laadullinen palaute- ja seuranta-aineisto	Järjestetään tavoitteellista ja saavutettavaa nuorisotyön kasvatustoimintaa eri ympäristöissä ja eri menetelmillä. Järjestetään kasvatuksellista ja tavoitteellista nuorisotilatoimintaa.
Nuoria kuuleva ja osallistava sekä ilmiöitä tunnistava perusnuorisotyön toiminta.	Laadullinen palaute- ja seuranta-aineisto Nuorisotyön tiimin kokoukset	Seurataan aktiivisesti nuorten elämään liittyviä ilmiöitä, tarpeita ja toiveita paikallisesti, maakunnallisesti sekä laajemman tutkimustiedon kautta. Vahvistetaan nuorten osallisuutta nuorisotyön sisältöjen suunnittelussa ja toteutuksessa.
Osaava ja riittävä henkilöstö	Henkilöstön määrä ja toiminnan määrä.	Toiminnan toteutus suhteessa olemassa oleviin henkilöstöresursseihin. Hyvinvoiva ja motivoitunut henkilöstö. Henkilöstön koulutus.

Laadukkaat kouluttautumista, työllistymistä ja hyvää arkea edistävät etsivän nuorisotyön palvelut

Nuorten elämäntilanteisiin ja tarpeisiin perustuvat ja saavutettavat etsivän nuorisotyön palvelut.	Tavoitettujen nuorten määrä ja kohtaamisten määrät Ryhmämuotoisten toimintojen määrä ja osallistujamäärät Toiminnan laadulliset tulokset	Toteutetaan varhaiseen tukeen perustuvaa laadukasta etsivää nuorisotyötä. Toteutetaan etsivää nuorisotyötä nuorten kanssa, joilla kasaantuneita haasteita.
Toimiva monialainen yhteistyö kunnan paikallisesti ja maakunnallisesti.	Nuorten ohjautuminen toimintaa, määrät ja ohjaavat tahot Asiakastyön verkostot ja monialaisen yhteistyön mallit toiminnassa	Etsivä nuorisotyö on tunnettua ja monialaisiin verkostoihin kuuluvaa erityisnuorisotyötä paikkakunnalla. Maakunnalliset etsivän nuorisotyön verkostot ja niissä toimiminen.
Osaava henkilöstöetsivässä nuorisotyössä.	Henkilöstön määrä ja työn vastuunjak.	Hyvinvoiva ja motivoitunut henkilöstö. Henkilöstön koulutus.

Lasten ja nuorten kuuleminen kunnallisessa päätöksenteossa

Kuntalain mukainen lasten ja nuorten kuuleminen päätöksenteossa.	Nuorisovaltuuston jäsenmäärä ja kokousten määrä Nuorisovaltuuston tekemät lausunnot ja kannanotot Nuorisovaltuuston toteuttama toiminta ja osallistujamäärät Nuorisovaltuuston edustus päätöksenteko organisaatiossa	Toteutetaan nuorten osallisuutta vahvistavaa ja nuorten kuulemiseen perustuvaa nuorisovaltuustotoimintaa. Nuorisovaltuusto toteuttaa toimintaa nuorten kasvu- ja elinolojen parantamiseksi. Nuorisovaltuuston edustus kunnanvaltuustossa, lautakunnissa ja vapaa-aikatyöryhmässä. Toimielimet toimivat käytänteissään aktiivisesti nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia varmistaen.
--	---	--

Aktiivisen järjestötoiminnan tukeminen nuorisotoiminnan järjestämiseksi

Tuetaan ja vahvistetaan järjestöjen toteuttamaa nuorisotoimintaa.	Jaetut järjestöavustukset Kunnan koordinoimien ja osatoteuttamien toimintojen määrä ja osallistujamäärät sekä laadullinen palaute- ja seuranta-aineisto.	Järjestöt ja toimijat toteuttavat monipuolista nuorisotoimintaa. Järjestöt saavat kunnalta taloudellista ja tarvittaessa muuta tukea toiminnan toteuttamiseen.
Nuorisotoimi koollekutsuu säännöllisesti kunnassa nuorisotyötä tekevät toimijat.	Kokousten määrät, osallistujien määrät, sisällöt.	Kunnan alueella toimii aktiivinen nuorisotyön verkosto, joka edistää yhdessä nuorisotyön toimintaa ja kehittymistä kunnan alueella.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

- Taloudellisesta tilanteesta huolimatta laadukkaan nuorisotyön järjestäminen
- Nuorten osallisuuden ja hyvinvoinnin kokemuksen eheyttäminen

Tavoite	Mittari	TA 2024	TA 2025	TS 2026
Perusnuorisotyö	nuorisotalon aukiolopäivät	150	150	166
	kävijämäärä	800	1000	3320
	muut tilojen vakiokäyttäjät	3	3	3
	muut tilojen satunnaiskäyttäjät	3	2	2
	ryhmät, tapahtumat, retket, leirit/määrä	4 100	4 100	4 200
	kävijämäärät			
	jalkautuvan nuorisotyön päivät (määrä)	30 400	30 400	5 200
	kohtaamisten määrä			
	digitaalisen nuorisotyön	3	3	4
	sovellusten määrä			
	seuraajien määrä yhteensä	300	100	500
Nuorisovaltuusto	jäsenet	14 7	10 5	10 5
	kokoukset	2	2	2
	lausunnot, kannanotot			
	tapahtumat, retket			
Etsivä nuorisotyö	etsivään ilmoitetut	10	13	13
	tavoitetut nuoret	15	10	10
	kontakti/lyhyt asiakkuus	15	10	2
	tapaamiset			100
	peruuntuneet			10
	ryhmätoimintojen määrä / kävijämäärä			0/0
Järjestöyhteistyö	nuorisotyöverkoston palaverit	2	2	2
Järjestöjen ja toimijoiden avustukset	euroa / alle 29-vuotias asukas (1285)	9,41 €	5,75 €	5,45 €
Nuorisopalveluiden kokonaiskustannukset	euroa / alle 29-vuotias asukas (1285)	92,00 €	102,46 €	107,55 €

Liikuntatoimi

Tilivelvollinen: vapaa-aikasuunnittelija

Liikuntatoimi ULK + SIS	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot	32 696	20 000	30 000	30 000	30 000
Maksutuotot	5 410	0	4 000	4 000	4 000
Tuet ja avustukset	3 000	1 000	2 500	2 500	2 500
Vuokratuotot	12 871	8 000	12 000	12 000	12 000
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	53 978	29 000	48 500	48 500	48 500
Henkilöstökulut	-40 625	-36 208	-42 289	-42 289	-42 289
Palvelujen ostot	-70 598	-82 450	-93 545	-93 545	-93 545
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 729	-7 080	-19 988	-19 988	-19 988
Avustukset	-13 257	-13 500	-13 500	-13 500	-13 500
Vuokratulot	- 267 888	- 272 602	- 271 582	- 271 582	- 271 582
Muut toimintakulut	- 150	0	- 400	- 400	- 400
TOIMINTAKULUT	- 402 248	- 411 840	- 441 304	- 441 304	- 441 304
TOIMINTAKATE	- 348 270	- 382 840	- 392 804	- 392 804	- 392 804
Verotulot	0	0	0	0	0
Valtionosuudet	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0
Vuosikate	- 348 270	- 382 840	- 392 804	- 392 804	- 392 804
Poistot ja arvonalentumiset	-11	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	- 348 280	- 382 840	- 392 804	- 392 804	- 392 804
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	- 348 280	- 382 840	- 392 804	- 392 804	- 392 804

Toiminnan kuvaus

Liikuntapalveluiden tehtävänä on luoda edellytyksiä asukkaiden liikunnan harrastamiselle. Tehtävän toteuttamiseksi liikuntatoimi rakentaa ja ylläpitää liikuntapaikkoja, tukee järjestöjen, seurojen ja muiden toimijoiden tuottamaa liikuntatoimintaa sekä järjestää terveyttä ja hyvinvointia edistävää kohdennettua liikuntatoimintaa. Toiminnan tavoitteena on luoda mahdollisuuksia terveyttä, hyvinvointia ja toimintakykyä ylläpitävälle liikuntatoiminnalle eri ikävaiheissa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Liikuntapalvelut tarjoaa liikuntapaikkoja ja alueita, joiden ylläpito toteutetaan yhteistyössä tilapalveluiden ja teknisen toimen kanssa. Liikuntapalvelut vastaa liikuntapaikkojen ja -alueiden varauksista, käyttövuoroista sekä käyttömaksuista lukuun ottamatta joidenkin kyläkoulujen sisäliikuntatiloja. Liikuntapalveluiden kalustohankinnat tehdään yhteistyössä tilapalveluiden kanssa. Liikuntapaikkojen ja -alueiden ylläpitämiseksi tehdään yhteistyötä myös järjestöjen ja seurojen kanssa. Liikuntapaikkoja on eri puolilla kuntaa. Kilpailukäyttöön soveltuvat suorituspaiikat tarjotaan pääsääntöisesti kirkonkylän alueella.

Ohjattua liikuntatoimintaa järjestää pääsääntöisesti järjestöt ja seurakunnat. Liikuntatoimi täydentää paikallisten järjestöjen ja seurojen tarjontaa järjestämällä kohdennettuja kuntoliikuntaryhmiä, lasten liikuntaleirejä ja lasten uimakouluja. Lisäksi liikuntapalvelut voi toteuttaa liikkumista edistäviä tapahtumia ja kampanjoita omana toimintana, ostopalveluna tai yhteistyössä.

Liikuntapalvelut vastaa yhdessä kulttuuri- ja nuorisopalveluiden kanssa kunnan järjestöyhteistyöstä ja toteuttaa toiminnassaan ehkäisevää päihdetyötä. Liikuntapalvelut jakaa järjestöille, seuroille ja toimijoille järjestöavustuksia

(kohde- ja toiminta-avustukset), joilla tuetaan paikallisten toimijoiden toteuttamaa liikuntatoimintaa. Avustuksia jaetaan vuonna 2026 vähemmän, kuin aikaisempina vuosina. Talouden tasapainottamisohjelman mukaisesti liikunta-avustuksia on vähennetty.

Urheilukenttä kohottaa pääomavuokria. Kenttähankkeen vuoksi vapaa-aikapalveluiden pääomakulut nousevat merkittävästi verrattuna aiempiin vuosiin verrattuna. Liikuntapalveluiden kokonaiskustannuksissa on kaikki kulut, mukaan lukien pääomavuokrat.

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2026
---------	---------	-----------------------------------

Monipuoliset ja turvalliset liikunnan harrastamisen paikat ja alueet

Liikuntaharrastamista mahdollistavat saavutettavat, monipuoliset ja turvalliset sisäliikuntapaikat.	Koulukeskuksen liikuntasalin ilta- ja viikonloppukäytön vakiovuorojen ja satunnaisvuorojen määrät.	Hyvätasoiset ohjattua ja omatoimista liikuntatoimintaa mahdollistavat sisäliikuntapaikat. Tilojen helppo käytettävyys (varaaminen, maksukäytänteet, kulku).
	Kuntosalin aukiolopäivät, asiakasmäärät ja käyntimäärät sekä vakiovuorojen määrät.	Laadukkaat kuntosalivälineistöt omaehtoiseen ja ohjattuun kuntosaliharjoitteluun. Liikuntatilojen maksuton käyttö alle 18-vuotiaiden ja eläkeläisryhmien ohjatulle ryhmätoiminnalle. Ikäihmisille suunnatun ja matalankynnyksen kuntosali. Liikuntatilojen laajempi käyttömahdollisuus verkkokaupan avulla.
Liikunta- ja ulkoiluharrastamista mahdollistavat monipuoliset ja turvalliset ulkoliikunta-alueet.	Ulkoliikunta-alueiden määrä Varattavien alueiden vakiovuorojen määrä	Hyvätasoiset, ohjattua ja omatoimista liikunta- ja ulkoilutoimintaa mahdollistavat ulkoliikunta-alueet. Turvalliset ja hyvin hoidetut ulkoliikunta-alueet.

Kohdennetuille ryhmille suunnatut terveyttä, hyvinvointia ja toimintakykyä ylläpitävät liikunnan harrastamisen mahdollisuudet.

Liikuntaryhmien toteuttaminen: ohjatut kuntosaliryhmät, lasten liikuntaleirit ja uimakoulut.	Ryhmien määrät ja osallistujamäärät.	Järjestetään ohjattua matalankynnyksen kuntosalitoimintaa kuntosaliharjastamista aloittaville ja muille harrastajille. Järjestetään lasten liikuntaleiritoimintaa ja uimakouluja.
Ikäihmisten kuntosaliharjoittelun mahdollistaminen.	Ryhmien määrät ja osallistujamäärät.	Maksuton omatoiminen kuntosaliharjoittelu 75 vuotta täyttäneille Maksuton eläkeläisten avoin kuntosalivuoro. Eläkeläisten ohjattu kuntosaliryhmä. Ikäihmisille suunnatun ja

		matalankynnyksen kuntosalin ylläpitäminen.
Liikkumista ja liikuntaharrastamista lisäävät ja vahvistavat tapahtumat ja kampanjat.	Tapahtumien ja kampanjoiden määrät ja osallistujamäärät.	Järjestetään kolme liikkumista ja liikuntaharrastamista lisäävää ja vahvistavaa tapahtumaa ja/tai kampanjaa yhteistyössä. Kampanjat ovat hiihtokampanja helmikuussa, kävely/juoksukampanja toukokuussa ja pyöräilykampanja elokuussa.

Aktiivisen järjestötoiminnan tukeminen liikuntatoiminnan järjestämiseksi

Liikuntapalvelut tukee järjestöjä, seuroja ja muita toimijoita toteuttamaan monipuolista liikuntatoimintaa eri kohderyhmille.	Jaetut järjestöavustukset Muut tuki toimijoille	Järjestöt, seurat ja toimijat toteuttavat monipuolista liikuntatoimintaa eri kohderyhmille.
Monipuoliset ja turvalliset liikuntatoiminnan järjestämisen paikat ja alueet.		Kunta rakentaa ja ylläpitää monipuolisia liikuntapaikkoja ja-alueita liikuntatoiminnan järjestämiseen. Liikuntapaikkojen ja alueiden ylläpitoa toteutetaan yhteistyössä järjestöjen, seurojen ja muiden toimijoiden kanssa.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

- Keskeiset tehtävät ja palvelut liikuntapalveluissa yksittäisen työntekijän vastuulla
- Liikuntapalveluilla on hieman resurssia järjestää liikunnanohjausta. Ohjattu liikuntatoiminta pääosin järjestöjen, seurojen ja muiden toimijoiden toteuttamisvastuulla sekä pääosin vapaaehtoisresursseilla. Riskinä on, että ohjattu liikuntatoiminta kohdentuu tietyille harrastajaryhmille ja riskiryhmille suunnattua matalankynnyksen ennaltaehkäisevää liikuntatoimintaa / liikuntaneuvontaa ei ole tarjolla vielä.
- Talouden tasapainottamisohjelman vuoksi järjestöavustuksia on jouduttu pienentämään kahtena vuotena peräkkäin.

Tavoite	Mittari	TA 2024	TA 2025	TS 2026
Koulukeskuksen liikuntasalin ilta- ja viikonloppukäyttö	Vakiovuorot			
	kevät	30	30	30
	kesä	5	5	5
	syksy	30	30	30
	Käyttötunnit/vko			
	kevät	50	50	35
	kesä	9	9	7
	syksy	50	50	34
	Satunnaisvaraukset kpl/h	20	20	30
				160
Kuntosali	Asiakasmäärä	400 + koululiikunta	400 + koululiikunta	500 + koululiikunta
	Käyntimäärä	8000	9000	9000
	Aukiolopäivät	361	361	361
	Ryhmävuorojen			
	kevät	7	9	7
	kesä	2	2	1
	syksy	7	7	7
Ulkoliikunta-alueet Ulkoilualueet	Urheilukentät	5	5	7
	Vakiovuorot kpl (kesä-syyskuu)		6	6
	Wolley -kentät	4	4	4
	Tenniskenttä	1 (kolme pelialuetta)	1 (kolme pelialuetta)	1 (3 pelialuetta)
	Uimarannat	5	5	5
	Frisbeegolf-rata	2	2	2
	Hiihtoladut kpl/km valaistut muut	3/15 6/70	3/15 6/70	3/15 6/70
	Jääalueet	6	6	6
	Maastopyörärata	1	1	1
	Luontopolut	5	5	5
	Pumptrack-rata	1	1	1
	Skeittialue	2	2	2
Liikuntaryhmät	Liikuntaryhmät/kerhot	3	4	4
	Osallistujamäärät	54	72	80 1000

	Lasten liikuntaleirit kpl/pv Osallistujamäärä	2/10 30	2/10 30	2/10 30
	Lasten uimakoulut kpl Osallistujamäärä	4 30	4 30	3 30
Tapahtumat ja kamppanjat	Määrät Osallistujamäärät	2 100	2 100	6 300
Järjestöjen ja seurojen avustukset	euroa/asukas (3615)	5,15€	3,73€	3,69€
Liikuntapaikkojen vuokra- ja kunnossapitokulut	euroa/asukas (3615)	91,47 €	94,08€	99,62€
Liikuntapalveluiden kokonaiskustannukset	euroa/asukas (3615)	100,71 €	105,81€	107,47€

Tekninen lautakunta

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Tekninen lautakunta ULK + SIS	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot	1 905 764	1 945 730	1 992 169	1 960 740	1 960 740
Maksutuotot	50 098	54 000	54 000	54 000	54 000
Tuet ja avustukset	60 381	30 000	15 000	15 000	15 000
Vuokratuotot	3 127 590	3 125 626	3 170 369	3 120 367	3 120 367
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	5 143 832	5 155 356	5 231 538	5 150 107	5 150 107
Henkilöstökulut	-1 500 307	-1 438 244	-1 480 985	-1 480 985	-1 480 985
Palvelujen ostot	-1 817 246	-1 784 866	-1 805 990	-1 805 990	-1 805 990
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 149 026	-1 134 466	-1 148 741	-1 148 741	-1 148 741
Avustukset	-49 925	-65 000	-65 000	-65 000	-65 000
Vuokratulot	- 625 422	- 603 684	- 604 163	- 604 163	- 604 163
Muut toimintakulut	-3 895	- 650	-3 200	-3 200	-3 200
TOIMINTAKULUT	-5 145 822	-5 026 910	-5 108 079	-5 108 079	-5 108 079
TOIMINTAKATE	-1 989	128 446	123 459	42 028	42 028
Verotulot	0	0	0	0	0
Valtionosuudet	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	-8 113	0	0	0	0
Vuosikate	-10 102	128 446	123 459	42 028	42 028
Poistot ja arvonalentumiset	-1 123 450	-1 106 025	-1 076 762	-1 050 257	-1 050 257
TILIKAUDEN TULOS	-1 133 552	- 977 579	- 953 303	-1 008 229	-1 008 229
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	14 900	14 900	14 900
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 133 552	- 977 579	- 938 403	- 993 329	- 993 329

Toiminnan kuvaus

Teknisen lautakunnan tehtävänä on huolehtia kunnan asukkaiden ja elinkeinoelämän tarvitsemien yhdyskuntateknisten palvelujen tuottamisesta ja ylläpidosta, sekä hoitaa siihen kuuluva hallinto suunnitelmallisesti. Tehtäviin kuuluvat kunnan rakennuttamisen, vesihuollon, liikenneväylien, tilapalveluiden sekä ympäristötoimen alaisen rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun valmistelu- ja toimeenpanotehtävät. Jätehuollosta koko kunnan alueella vastaa Sammakkokangas Oy. Vuonna 2023 tapahtuneen hyvinvointialue-muutoksen myötä peruspalvelulautakunnan alaisuudesta on siirtynyt ympäristöterveydenhuolto ja löytöeläimet ympäristötoimen alaisuuteen. Vastaavasti pelastustoimi on poistunut teknisen lautakunnan palveluista hyvinvointialueelle.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Uuraisten kunta kuuluu Jyväskylän seutukuntaan ja on mukana yhteisesti hyväksytyssä seudun rakennemallin toteuttamisessa. Rakennemallissa käsitellään asumista, liikennettä ja maankäyttöä seudullisesta näkökulmasta. Uurainen on mukana myös Jyväskylän kaupunkiseudun yhteistyössä mm. MAL-sopimusmenettelyssä, jonka kautta pyritään löytämään rahoitusta alueelliseen kehittämiseen. Vuoden 2026 aikana nk. MAL-hankkeista toteutukseen tulee liityntäpysäköinnit ja kevyenliikenteen väylät mt 627 ja 6304.

Keskeisimmät muutokset vuonna 2026 kohdistuvat henkilöstömuutoksien läpivientiin ja kiinteistöjen lähivuosien toimintamuutoksiin (Hirvasen päiväkotit, Hirvasen vanha koulu, Pikkulan päiväkotit Selma sekä kouluverkko). Lisäksi HVA:n vuokratilatarpeiden läpikäynti on jatkuva prosessi ja vuokrasopimusten uudelleen tekeminen, sekä sote-kiinteistöjen yhtiöittämisen selvittely jatkuu vuonna 2026.

Rakennusvalvonnan toiminnassa jatketaan hyvin toimivaa yhteistyötä Saarijärven kaupungin kanssa. vaikkakin toimistosihteerin työpanosta tiputetaan 3 päivästä 2 päivään.

Vesihuoltolaitoksen taloutta ja toimintaa tehostetaan edelleen toteuttamalla vesityöryhmässä tehtyjä linjauksia yhteistyössä vesiosuuskuntien kanssa. Lisäksi jatketaan toimenpiteitä hulevesien poistamiseksi viemäriverkostosta investoimalla tiedettyihin saneerauskohteisiin. Uuraisten vesilaitoksen ja vesiosuuskuntien yhdistymisselvityshanke valmistui kesällä 2025 ja siitä seurauksena yhdistymismahdollisuutta, sekä toteutusta työtetään vuoden 2026 aikana ainakin Vesiosuuskunta Uuraisen kanssa.

Tilapalvelun toimintaa pyritään vahvistamaan taloushallinnon muutostöiden myötä. Työaikaresurssia kohdistetaan laskutustyöhön ja sopimuksien ajan tasalla pitämiseen, sekä palvelun kehittämiseen. Tukipalvelujen sisäinen laskutus pyritään toteuttamaan aiheuttajaperusteisesti kohteittain.

Puistojen ja yleisalueiden osalla on varattu rahaa viheralueiden ja yleisilmeen kohentamiseen. Ympäristösihteerin tehtävät ostetaan ostopalveluna Muuramen kunnasta. Työaika on 2 pv/vko.

Ruoka- ja siivouspalvelu on kirjattu teknisen toimen tila- ja tukipalveluiden yhteyteen, enää niitä ei ole eriytetty muusta tila- ja tukipalvelusta.

Talouden tasapainottamisohjelman mukaiset suunnitellut säästöt tai tulojen lisäykset on kirjattu talousarvio 2026 esitykseen tulosalueittain, yhteensä 122 505€.

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2026
Asiakaslähtöinen toiminta, sujuvuus; toiminta on inhimillistä, hyväntuulista ja uudistuvaa		
Osaaminen on ajan tasalla.	Lakiopillisesti oikea neuvonta: valitusten ja oikaisuvaatimusten vähyyys.	Koulutustarpeet kartoitetaan ja osallistutaan koulutuksiin määrärahojen puitteissa.
Tehokas verkostotoiminta.	Tehokkaat ja taloudelliset toimintamallit.	Ratkaisujen etsiminen lähialueiden eri toimijoiden ja viranomaisten kanssa.
Joustavuus ja mutkattomuus asiointissa.	Tyytyväiset asiakkaat, aikatauluissa pysyminen.	Matalan kynnyksen palvelu, yhden luukun periaate.

Hallinto- ja muu toiminta

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Hallinto- ja muu toiminta ULK + SIS	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot	36 453	35 940	48 200	48 200	48 200
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0
Vuokratuotot	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	36 453	35 940	48 200	48 200	48 200
Henkilöstökulut	- 183 555	- 219 773	- 229 680	- 229 680	- 229 680
Palvelujen ostot	-14 172	-16 800	-17 820	-17 820	-17 820
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 736	-1 900	-2 000	-2 000	-2 000
Avustukset	0	0	0	0	0
Vuokratulot	-43 955	-16 552	-25 307	-25 307	-25 307
Muut toimintakulut	- 159	0	- 100	- 100	- 100
TOIMINTAKULUT	- 244 577	- 255 025	- 274 907	- 274 907	- 274 907
TOIMINTAKATE	- 208 124	- 219 085	- 226 707	- 226 707	- 226 707
Verotulot	0	0	0	0	0
Valtionosuudet	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0
Vuosikate	- 208 124	- 219 085	- 226 707	- 226 707	- 226 707
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	-13 931	0	0
TILIKAUDEN TULOS	- 208 124	- 219 085	- 240 638	- 226 707	- 226 707
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	- 208 124	- 219 085	- 240 638	- 226 707	- 226 707

Toiminnan kuvaus

Hallinto- ja muu toiminta kattaa teknisen toimen virastotyöntekijöiden palkkamenot sekä tarvikkehankinnat ja kaluston. Tavoitteena on hoitaa asetetut tehtävät taloudellisesti talousarvion puitteissa. Teknisen toimen hallinnon osalla palkkakulut on muutettu vastaamaan tilapalvelun, ympäristötoimen, vesihuoltolaitoksen ja rakennusvalvonnan toiminnan henkilöstömuutoksia ja työmäärää. Ympäristösihteerin työpanos 2 pv/vko ostetaan ostopalveluna Muuramen kunnasta. Kunnallistekniikka- ja infra-insinöörin toimi täytettiin elokuussa 2025 ja nämä palkkamenot on tämän kustannuspaikan alla.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Hallinnon osalla tapahtuneiden henkilöstömuutosten vaikutuksia ja sen aiheuttamia tarpeita seurataan, sekä reagoidaan tilanteeseen tarpeen mukaan. Uusien järjestelyjen myötä painopisteenä on toiminnan tehokkuus omassa toiminnassa ja rakennusvalvonnan toiminnan saaminen kehittyvälle tasolle. Oman vakituisen henkilöstön osalla pyritään hyvinvoinnin ja jaksamisen edistämiseen kehityskeskusteluiden ja työviihtyvyyden kautta. Etätyötä jatketaan jokaisen työtehtävän mahdollistamissa rajoissa, koska etätyön avulla on osoitettu työn tehostumista ja työssä jaksaminen on parantunut.

Vastuunjakoa tilapalvelun ja vesilaitoksen osalla selkeytetään ja jalkautetaan toimintatapoihin. Tilapalvelun osalla pyritään noudattamaan vuosikelloa, jonka mukaisesti tehdään taloudellista seurantaa ja asiakkaiden tiedottamista.

Vuoden 2025 aikana saaduilla henkilöstöresursseilla toivotaan olevan positiivinen vaikutus teknisen toimen hallinnon henkilöstön työssä jaksamiseen ja toimenkuvien selkeyttämiseen.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Muutosten aiheuttama epävarmuus, etenkin kirjanpidon ulkoistaminen työllistävät hallinnon työntekijöitä, resurssipula normaalien työtehtävien järjestämiselle (ylityöt ja kuormitus). Määrärahojen riittämättömyys ja osaavan työväen löytäminen tilapäisten työjärjestelyjen hoitamiseksi. Henkilöstöresurssit (työnjako voi osoittautua mahdottomaksi), työssäjaksaminen.

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2026
Henkilöstön ja osaamisen riittävyys; sujuvuus, uudistuvuus		
Nykyinen henkilöstö pystyy hoitamaan työnsä ajallaan.	Asiakaspalaute, työtehtävien kasaantuminen, työhyvinvointi	Koulutukset, tehtäväkuvien tarkistaminen, työnjako, kehityskeskustelut
Työvälineet ja ohjelmistot ajan tasalla, uudet palvelut asiakkaille.	Työtehtävistä suoriutuminen, tehokkuus, etätyön lisääminen	Ergonomia ja työolosuhteet asianmukaiset, uudenlaiset toimintamallit asiakaspinnassa

Vesihuoltolaitos
Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Vesihuoltolaitos ULK + SIS	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot	457 858	464 070	512 763	481 334	481 334
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	30 000	0	0	0
Vuokratuotot	25	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	457 883	494 070	512 763	481 334	481 334
Henkilöstökulut	-1 380	-1 852	-1 225	-1 225	-1 225
Palvelujen ostot	-389 992	-357 750	-392 846	-392 846	-392 846
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-67 082	-77 700	-79 600	-79 600	-79 600
Avustukset	0	0	0	0	0
Vuokratulot	-1 093	-1 000	-1 090	-1 090	-1 090
Muut toimintakulut	0	-100	-100	-100	-100
TOIMINTAKULUT	-459 547	-438 402	-474 861	-474 861	-474 861
TOIMINTAKATE	-1 664	55 668	37 902	6 473	6 473
Verotulot	0	0	0	0	0
Valtionosuudet	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	-8 113	0	0	0	0
Vuosikate	-9 777	55 668	37 902	6 473	6 473
Poistot ja arvonalentumiset	-120 402	-99 377	-97 075	-84 502	-84 502
TILIKAUDEN TULOS	-130 179	-43 709	-59 173	-78 028	-78 028
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-130 179	-43 709	-59 173	-78 028	-78 028

Toiminnan kuvaus

Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on tuottaa ja toimittaa toiminta-alueellaan oleville kiinteistöille laatuvaatimukset täyttävää talousvettä mahdollisimman häiriöttömästi. Viemärlaitos huolehtii toiminta-alueellaan jätevesien johtamisesta Jyväseudun Puhdistamo Oy:lle. Uuraisten kunta ei itse käsittele jätevesiä vaan jätevedet johdetaan kirkonkylästä, Jokihaarasta ja Kynämöisiltä Nenäinniemen jätevedenpuhdistamolle Jyväskylään. Kangashäkin alueen jätevedet johdetaan Äänekosken Energian jätevesipuhdistamolle.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Pidetään veden laatu tavoitearvoissa ja ylläpidetään mahdollisimman häiriötöntä vedenjakelua. Kuluttajien kannalta haitallisimpia asioita ovat nimenomaan toimituskatkokset ja niiden jälkeiset laatuhäiriöt käyttövedessä. Uusien tonttialueiden infraverkko rakennetaan valmiiksi ennen tonttien myyntiä ja rakentamiskustannukset huomioidaan tonttien myyntihinnoissa.

Toistuvan alijäämän korjaamiseksi selvitetään edelleen uusia toimintamalleja yhteistyössä vesiosuuskuntien kanssa. Uuraisten kunnan vesilaitoksen ja vesiosuuskuntien yhdistymishanke valmistui kesällä 2025 ja tästä toivotaan saatavaksi askelmerkkejä kohti yhdistymistä tai parempaa taloudenpitoa, sekä yhteistyötä. Tehdään selvitystä kirjanpidon kanssa poisto-ohjelman ja eriytetyn tuloslaskelman muuttamisesta vastaamaan nykyistä toimintamallia ja jatketaan ylimääräisten hulevesien poistamista kunnan omistamasta viemäriverkostosta.

Laaditaan toimintasuunnitelma vesilaitoksen talouden tervehdyttämiseksi.

Käyttömaksun perusteena on kiinteistön käyttämän veden määrä. Se mitataan laitoksen asentamalla etäluettavallavesimittarilla. Käyttömaksu peritään erikseen veden hankinnasta ja viemäroinnista. Maksut sisältävät arvonlisäveron. Jos kiinteistössä ei ole vesimittaria, käyttömaksu määräytyy henkilöluvun mukaan, sekä vedelle että jätevedelle 50 m³/hlö/vuosi. Vuonna 2026 käyttömaksuihin tulee 8 % korotus, perusmaksuihin 15 % korotus ja sekä muihin maksuihin 5 % korotus, ja vaikutukset kirjataan talouden tasapainotusohjelmaan päivityksen yhteydessä..

Vesi v. 2026: 2,40 e/m³ (alv 0 %), 3,00 e/m³ (alv 25,5 %).

Jätevesi 2026: 3,55 e/m³ (alv 0 %), 4,45 e/m³ (alv 25,5 %)

Merkittävimmät kustannukset v. 2026 (arvio):

- JS puhdistamo jätevesien käsittelymaksut
- Alva-yhtiöt Oy:n jätevesien johtaminen puhdistamolle
- Puhtaan veden ostaminen Saarijärven vesihuolto Oy:ltä, varayhteys Alva-yhtiöt linjastoon

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Verkon vuototilanteisiin liittyvät saastumisriskit, pitkät välimatkat, veden riittävyys ja veden laatuhäiriöt, onnettomuudet ja ilkvallan uhka. Viemäriverkoston kunto, jätevesipumppaamoiden toiminta, hulevedet. Pienet henkilöresurssit ja useille vesilaitoksille jakautunut ylläpitovastuu.

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2026
Vesihuollon toimivuus; sujuvuus, viihtyisyys		
Vedensaannin turvaaminen kaikissa olosuhteissa.	Asiakaspalaute, häiriötilanteet	Verkoston rakenteet kunnossa, riittävästi vedenottoa ja varajärjestelmiä, henkilöstön koulutus
Yhteistyö kunnan alueella toimivien vesiosuuskuntien kanssa.	Palaute muilta vesihuoltolaitoksilta.	Vesityöryhmä
Pumpatun jätevesimäärän vähentäminen.	Jäteveden siirron ja käsittelyn kustannukset.	Jätevesimäärän vähentäminen, taksan pitäminen ajan tasalla.
Jätevesipumppaamoiden toimivuus.	Ylivuodot, häiriötilanteet	Hälytysjärjestelmät, toimintakortit, henkilökunnan osaaminen

Tuki- ja tilapalvelut

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Tuki- ja tilapalvelut ULK + SIS	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot	1 379 091	1 405 720	1 395 606	1 395 606	1 395 606
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	57 491	0	0	0	0
Vuokratuotot	3 127 565	3 125 626	3 170 369	3 120 367	3 120 367
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	4 564 146	4 531 346	4 565 975	4 515 973	4 515 973
Henkilöstökulut	-1 294 477	-1 216 001	-1 248 244	-1 248 244	-1 248 244
Palvelujen ostot	- 918 413	- 950 343	- 946 860	- 946 860	- 946 860
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 025 879	-1 008 766	-1 010 491	-1 010 491	-1 010 491
Avustukset	-1 727	0	0	0	0
Vuokratulot	- 569 018	- 575 877	- 569 270	- 569 270	- 569 270
Muut toimintakulut	-3 736	- 550	-3 000	-3 000	-3 000
TOIMINTAKULUT	-3 813 250	-3 751 537	-3 777 865	-3 777 865	-3 777 865
TOIMINTAKATE	750 896	779 809	788 110	738 108	738 108
Verotulot	0	0	0	0	0
Valtionosuudet	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0
Vuosikate	750 896	779 809	788 110	738 108	738 108
Poistot ja arvonalentumiset	- 732 728	- 762 290	- 724 305	- 724 305	- 724 305
TILIKAUDEN TULOS	18 168	17 519	63 806	13 804	13 804
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	14 900	14 900	14 900
Tilikauden yli-/alijäämä	18 168	17 519	78 706	28 704	28 704

Toiminnan kuvaus

Tilapalvelu: Kunnan omistamien kiinteistöjen ylläpito pohjautuu säännölliseen kiinteistönhoitotyöhön. Kiinteistöjä kunnostetaan ja ylläpidetään vuosittain siten, että tiloissa mahdollistetaan käyttäjäryhmien edellyttämä toiminta turvallisessa ja terveellisessä ympäristössä. Tuleviin saneerauksiin ja rakennushankkeisiin varaudutaan ennakolta teknisten käyttöikien edellyttämällä syklillä sekä toimialoilta tulevien tarve-esitysten pohjalta. Tilapalvelun kustannukset koostuvat kiinteistönhoidon tuottamiseen tarvittavan henkilöstön ja kaluston kuluista sekä kiinteistöjen ylläpidon vaatimista kuluista. Tilapalvelut aloitti myymään kiinteistönhoidon palvelut Uuraisten vuokratalot Oy:lle v. 2022. HVA-muutoksen takia kunta vuokraa ns. sote- ja pelastustoimen kiinteistöt sekä tilat hyvinvointialueelle vuokrasopimuksilla.

Tukipalvelut: Ruoka- ja siivouspalvelut toimivat tukipalveluina Tilapalvelussa ja ne tuottavat ruoka- ja siivouspalveluita pääosin kunnan omaan käyttöön. Valmistuskeittiötä on yksi koulukeskuksella. Lounaita valmistetaan n. 900 / päivä. Koulukeskuskeittiössä valmistetaan kaikkien koulujen ja päiväkotien ateriat. Palvelukeittiötä, joihin toimitetaan ruoka koulukeskuskeittiöstä, on Hirvasen koululla, Kynämöisten koululla, Höytiän koululla, päiväkotik Pikkulassa, Hirvasen päiväkodilla ja päiväkotik Helmessä. Siivouspalvelu huolehtii pääasiassa omana työnä kunnan toimitilojen siisteydestä. Siivous toteutetaan v. 2023 päivitettyjen siivousmitoitusten mukaisesti.

Tukipalvelujen osalla tuotetaan sisäisenä laskutustyönä laaja tehtäväkenttä muille toimialueille. Tukipalveluiden kulut koostuvat henkilöstö- ja kalustomenoista, joita tarvitaan tuottamaan mm. vesilaitoksen, puistojen, katujen, tiestön, yleisten alueiden, leikkikenttien, ruoka- ja siivouspalvelujen sekä liikuntapaikkojen ylläpitotehtävät.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Henkilöstöjärjestelyjen kautta sisäisen laskutuksen rytmitys ja vuosikellon mukainen toiminta pyritään saamaan toimintaan tila- ja tukipalvelujen osalla. Liikuntapaikkahoidon osalta luodaan sisäisen laskutuksen pohjaksi uusi kustannuspaikkajako perustuen todellisiin ylläpitokuluihin.

Ruoka- ja siivouspalvelun tehtävänä on vastata kunnan palvelun tarpeeseen. Sivistystoimi määrittää päätöksillään myös ruoka- ja siivouspalvelun toimintaa mm. päiväkotien aukiolo / sulkuajat, koulujen vapaapäivät / lauantai koulupäivät, retket ja kilpailut sekä opettajien Vesopäivät, varhaiskasvatuksen kehipäivät ym. Ruokapalvelussa on lisätty v. 2025 atk-laitteistoa kaikkiin palvelukeittäisiin ja tavoitteena sujuvampi toimintakulttuuri. Siivouspalvelussa kiinnitetään erityistä huomiota työilmapiirin parantamiseen ja toimintakulttuurin sujuvoittamiseen. Ruokailijamäärä on hieman laskusuuntainen (perusopetuksen tilanne valtakunnallisesti)

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Määrärahojen niukkuuden vuoksi peruskorjauksia tai huolto- ja kunnossapitotoimia ei pystytä suorittamaan ajallaan. HVA-muutoksen myötä ylläpidon seuranta tarkentuu ja raportoinnit lisääntyvät. Tulopuolella toimitiloille ei ole kysyntää tai vapaat toimitilat eivät ole muunneltavissa käyttäjien tarpeita vastaaviksi (kysyntä ja tarjonta eivät kohtaa). Vaikeasti täytettävät tehtäväkuvat ja osaamisen löytäminen. Sijaisten saaminen voi olla välillä haasteellista ruoka- ja siivouspalveluissa ja se voi joskus heijastua myös palvelun laatuun. Niissä tilanteissa joudutaan keskittymään siihen, että saadaan peruspalvelut hoidettua eikä silloin ole aikaa lisätehtäville esim. suunnittelulle. Ruokapalvelun kuudessa palvelukeittäössä työskennellään yksin ja sijaistaminen saatava järjestymään.

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2026
Sujuvat palvelut, huomioiden taloudellisuus ja työntekijöiden hyvinvointi		
Hyvinvoiva henkilöstö	Kehityskeskustelut / palaverit	Selvitetään mm; onko tarpeellista / järkevää lisätä työnkiertoa siivouspalvelussa. Ruoka- ja siivouspalveluissa korostetaan yhteistä, osallistavaa suunnittelua ja keskustelua.
Sisäisen verkkokaupan kehittäminen.	Tilaukset/palautteet asiakkailta ja ruokapalvelun henkilökunnalta.	Verkkokauppa oli todella tarpeellinen hankinta ja sitä kehitetään parhaalla mahdollisella tavalla mm: Lisätään tuoteselosteita ja tuotekuvia. Lisätään myös tuotteita tarpeen mukaan. Hyödynnetään asiakkailta tulevia ideoita ja palautteita.
Henkilökunnan aterialippujen ostaminen lisääntyy/mobiilisovellus.	Määrä	Arvio ja toive on, että henkilökunnan aterialippujen ostaminen lisääntyy, kun yläasteen koko henkilökunta ei enää kuulu luontaisetuaterioiden piiriin. Jo olemassa oleva mobiilisovellus sujuvoittaa aterialipun ostamista sekä myymistä.
Talkoovapaiden pitäminen	Määrä / €	Koulujen ja päiväkotien sulkuajat antavat mahdollisuuden pitää vuosilomien lisäksi talkoovapaita. Niitä on pidetty jo vuosien ajan melko paljon. Vuoden 2025 arviossa on talkoovapaita 100 päivää. Henkilökunta pitää niitä mielellään ja ne edesauttavat henkilökunnan jaksamista ja hyvinvointia.
Hirvasen koulun aamusiivous 1½ h kunnan omana työnä=liikuntasalipääty.	€	Talouden tasapainottamisohjelmassa on, että kyseinen siivous tehdään omana työnä, eikä enää osteta kunnan ulkopuolelta. Talousarvio piti kuitenkin tehdä niin, että on varattu määräraha ulkopuoliseen tekijään. Oli jo tiedossa tekijä kunnan omaan työhön, mutta se peruuntui. Tavoite kuitenkin on, että pystyttäisiin tekemään omana työnä edes jossain vaiheessa. Tehtävä sopisi hyvin esim. osa-aikaiselle kouluavustajalle, joka haluaisi tehdä lisää työtunteja.

Liikenneväylät
Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Liikenneväylät ULK + SIS	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot	842	1 600	1 600	1 600	1 600
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0
Vuokratuotot	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	842	1 600	1 600	1 600	1 600
Henkilöstökulut	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	- 200 536	- 170 630	- 154 612	- 154 612	- 154 612
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-44 907	-34 000	-43 000	-43 000	-43 000
Avustukset	-48 198	-65 000	-65 000	-65 000	-65 000
Vuokratulot	-6 833	-4 200	-4 423	-4 423	-4 423
Muut toimintakulut	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	- 300 475	- 273 830	- 267 035	- 267 035	- 267 035
TOIMINTAKATE	- 299 633	- 272 230	- 265 435	- 265 435	- 265 435
Verotulot	0	0	0	0	0
Valtionosuudet	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0
Vuosikate	- 299 633	- 272 230	- 265 435	- 265 435	- 265 435
Poistot ja arvonalentumiset	- 260 338	- 226 484	- 213 046	- 213 046	- 213 046
TILIKAUDEN TULOS	- 559 971	- 498 714	- 478 481	- 478 481	- 478 481
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	- 559 971	- 498 714	- 478 481	- 478 481	- 478 481

Toiminnan kuvaus

Liikenneväylien hoidossa pyritään turvaamaan kuntalaisille turvallinen, esteetön, tyydyttävän tasoinen ja viihtyisä liikenneympäristö. Uusien kaava-alueiden katujen ja tonttialueiden tiet sekä katuvalaistus rakennetaan valmiiksi ennen tonttien myyntiä ja huomioidaan myyntihinnoissa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Hirvasen asemakaava-alueen katujen hiekkapäälysteisiä osuuksia perusparannetaan investointiosan kautta (viimeinen osuus ja keskusta-alueen katuja pyritään saneeraamaan). Hiekkatiestön osalla ylläpitoon panostetaan ja pyritään saavuttamaan tyydyttävä hoitotaso ja asukastyytyväisyys. Käyttötalousmenot sisältävät 65.000 € avustuksina yksityisteille, joista 45000 € on vuosittain myönnettäviä yksityisteiden kunnostusavustuksia ja 20 000€ varataan kunnanvaltuuston päätöksen (12.9.2022 § 31) mukaisesti perusparannusavustuksiin vuodelle 2026.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Poikkeukselliset sääolosuhteet ja niiden aiheuttamat vauriot liikenneväyliin. Liukkaudentorjunta ja niiden aiheuttamat henkilövahingot. Määrärahojen puute, resurssien puute (ei ehditä reagoida tarpeeksi ajoissa ja säännöllinen seuranta jää tekemättä). Käyttäjien oma toiminta.

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2026
Toimivat ja turvalliset kulkuyhteydet, sujuvuus, viihtyisyys, vetovoima		
Kunnossapito	Valitukset kunnossapidosta, yleisesti palautteet	Panostetaan kunnossapitoon määrärahojen puitteissa, reagoidaan välittömästi
Kevyen liikenteen väylät ja valaistus riittävät	Onnettomuuksien määrä	Kevyen liikenteen väylien valaistus riittävä
Onnettomuuksien määrän vähentäminen	Onnettomuuksien määrä	Minimoidaan onnettomuudet asianmukaisella kunnossapidolla.

Puistot ja muut alueet

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Puistot ja muut alueet ULK + SIS	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot	201	3 000	3 000	3 000	3 000
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0
Vuokratuotot	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	201	3 000	3 000	3 000	3 000
Henkilöstökulut	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-58 646	-49 460	-30 024	-30 024	-30 024
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 478	-10 600	-12 700	-12 700	-12 700
Avustukset	0	0	0	0	0
Vuokratulot	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-66 125	-60 060	-42 724	-42 724	-42 724
TOIMINTAKATE	-65 924	-57 060	-39 724	-39 724	-39 724
Verotulot	0	0	0	0	0
Valtionosuudet	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0
Vuosikate	-65 924	-57 060	-39 724	-39 724	-39 724
Poistot ja arvonalentumiset	-9 982	-17 874	-28 405	-28 405	-28 405
TILIKAUDEN TULOS	-75 906	-74 934	-68 129	-68 129	-68 129
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-75 906	-74 934	-68 129	-68 129	-68 129

Toiminnan kuvaus

Puistojen ja leikkikenttien kunnossapito. Yleisten alueitten osalta pyritään luomaan kirkonkylän alueesta siisti ja viihtyisä ympäristö, johon panostetaan nyt varaamalla määräraha materiaaleihin ja tarvikkeisiin n. 10 000e. Kunnan teknisellä toimella ei ole ollut osoitettuna vakituista työvoimaa yleisten alueiden ylläpidolle, vaan työt pyritty tekemään työllistämistuki avusteisesti. Työllistämistuki loppui vuoden 2025 alusta.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Heikkoon kuntoon päässeitä leikkikenttiä uusitaan ja niiden säännölliseen ylläpitoon varataan henkilöstöresurssia. Leikkikentät pidetään turvallisina ja miellyttävinä käyttää. Kunnan keskustan ja haja-asutusalueiden puistoalueiden sekä kiinteistöjen viihtyisyyteen ja yleisilmeeseen panostetaan mahdollisuuksien mukaan omantyövoiman avulla.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Pienet henkilöstöresurssit (säännöllinen ylläpito jää tekemättä) ja riittämättömät määrärahat.

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2026
Viihtyisät ja turvalliset lähivirkistysalueet; uudistuvuus, viihtyisyys		
Toimivat lähivirkistysalueet	Asiakaspalaute	Hyvin hoidetut ja huolletut alueet, leikkikenttien vuosittainen uusiminen.

Sorakuopat

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Sorakuopat ULK + SIS	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot	31 219	35 000	31 000	31 000	31 000
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0
Vuokratuotot	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	31 219	35 000	31 000	31 000	31 000
Henkilöstökulut	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	0	0	0	0	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	0	0
Avustukset	0	0	0	0	0
Vuokratulot	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKATE	31 219	35 000	31 000	31 000	31 000
Verotulot	0	0	0	0	0
Valtionosuudet	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0
Vuosikate	31 219	35 000	31 000	31 000	31 000
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	31 219	35 000	31 000	31 000	31 000
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	31 219	35 000	31 000	31 000	31 000

Toiminnan kuvaus

Kunnalla on maa-ainesten ottopaikkana Rajalan tila Höytiällä.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Ottotoimintaa pyritään jatkamaan Rajalan tilalla. Toiminnanharjoittaja on hakenut uuden maa-aines- ja ympäristöluvan alueelle.

Ympäristötoimi

Tilivelvollinen: Ympäristöpäällikkö

LUPALAUTAKUNTA

Toiminnan kuvaus

Yhtenä talouden tasapainotusohjelman toimenpiteenä oli ympäristöjaoston lakkauttaminen vuonna 2025 ja lakisääteisten tehtävien siirtyminen teknisen lautakunnan alaisuuteen. Uuraisten kunnan omia maa-aines- ja rakennuslupia varten perustettiin lupalautakunta, mikä käsittelee vain hallintosäännössä määritetyt luvat, ja joka vastaa kunnan vastuulla olevista lakisääteisistä kunnan ympäristönsuojelun viranomaistehtävien hallinnosta ja hoidosta (Laki kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta 1986/64).

Uuraisten kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii lupalautakunta. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluu erityislaissa säädettyjen tehtävien lisäksi ympäristönsuojelun suunnittelu ja kehittäminen, ympäristön tilan seuranta, ohjaus ja neuvonta, lausunnot, esitykset ja aloitteet, ympäristönsuojelua koskeva tiedotus ja koulutus ja yhteistyön edistäminen.

Lupalautakunta toimii myös kunnan rakennusvalvontaviranomaisena, joka vastaa mm. rakennusvalvonnan poikkeuslupakäsittelystä, joihin kuuluu mm. huolehtiminen hyvän rakennustavan edistämisestä.

Uuraisten kunta kuuluu Jyväskylän seutukuntaan ja on mukana yhteisesti hyväksytyssä seudun rakennemallin toteuttamisessa. Rakennemallissa käsitellään asumista, liikennettä ja maankäyttöä seudullisesta näkökulmasta.

Hyvinvointialue-muutosten myötä vuoden 2023 talousarvioon siirtyi Peruspalvelulautakunnan alaisuudesta 080205 Ympäristöterveydenhuolto sekä 080206 Löytöeläimet. Ympäristöterveydenhuollon palvelut tuotetaan yhteistoiminta-alueella, jonka tehtävien hoitamisesta vastaa Jyväskylän kaupunki. Ympäristöterveydenhuollon toimielimenä ja viranomaisena toimii Jyväskylän seudun ympäristöterveyslautakunta. Kustannukset jakautuvat terveys- ja elintarvikevalvonnan, eläinlääkintähuollon ja pieneläinpäivystyksen kustannuksiin. Löytöeläimet-kustannuspaikka sisältää eläinten tilapäisten hoidon järjestämiskulut Uuraisten kunnassa (sopimus T:mi Sanna Moilanen kanssa).

Toiminnan kuvaus

Ympäristötoimen tehtävänä on edistää ja valvoa ympäristönsuojelun toteutumista sekä kehittää viihtyisää asuinympäristöä. Yksikön viranomaistehtäviä ovat lupien ja ilmoitusten käsittely, lausunnot muille viranomaisille sekä valvonnat. Lisäksi seurataan ympäristön tilaa sekä opastetaan kuntalaisia ja yrityksiä ympäristönsuojeluasioissa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Rakennustarkastajan ostopalvelusopimuksesta on voimassa toistaiseksi voimassa oleva ratkaisu. Toimintapa on osoittautunut hyväksi ja kustannustehokkaaksi. Rakennustarkastajan ostopalvelun työpanos on 2 pv/vko. Uuraisten henkilöstömuutoksien vuoksi on sovittu rakennustarkastajan tarvitseman toimistosihteerin työpanoksen ostaminen työpanoksella 2 pv/vko. Kunnan kiinteistörekisterin ajan tasalle saattamista pyritään edistämään yhteistyöllä Saarijärven kanssa, sekä osittaisella ostopalvelulla konsultilta.

Lupien sähköinen hakeminen Lupapisteiden kautta on tällä hetkellä 100 prosenttia, rakennustarkastajaa työllistää hakemusten täytössä avustaminen, ohjeistaminen ja katselmukset. Pdf-muotoisia ohjeita on laadittu ja ne löytyvät rakennusvalvonnan nettisivuilta. Sähköinen asiointi ja palvelu ovat saaneet pääsääntöisesti kiitosta asiakkailta.

Vuoden 2017 alusta pysyvästi säilytettävät rakennusluvut on tullut arkistoida sähköisesti Lupapisteiden kautta (Arkistolaitoksen päätös 13.5.2016). Arkistointiprosessi on käynnistetty ja sitä jatketaan vuonna 2025 Saarijärven kanssa. Sähköisten asiakirjojen ostopalvelu Lupapisteessä otettiin käyttöön loppuvuodesta 2024. Lupasihteerin työtä lisää vanhojen (ennen vuotta 2017) rakennuslupa-asiakirjojen digitointi Lupapisteiden kauppaan. Tämän jälkeen vanha lupa on pysyväisarkistoitu.

Rakennuslupien lupamäärä pysynee vaatimattomalla tasolla 1.1.2025 tapahtuneen Rakentamislain voimaan tulon myötä. Myös lainojen saannin vaikeudet hidastavat uudistustoimintaa. Mikäli energia- ja materiaalihinnat tulevat alaspäin, pientalorakentaminen tulee jatkossa jollakin aikavälillä lisääntymään voimaan tulneiden ja vireillä olevien kaavoitushankkeiden myötä. Etenkin Hirvaskankaan alueella maltillista kasvua on odotettavissa yksityisomisteisten alueiden realisoitumisessa myyntiin. Sarkolan ja Kisatie tulevat kaava-alueet mahdollistavat lisärakentamista tulevina vuosina.

Toiminnan painopiste on viime vuosina siirtynyt lupien valmistelusta ja päätösten teosta enemmän valvontaan (n. 50 % työajasta). Maa-aines- ja ympäristölupien määrät vaihtelevat vuosittain. Keskimäärin 15 % jää muulle ympäristöviranomaiselle kuuluviin lainvaatimiin tehtäviin. Ympäristöpäällikön työpanos ostetaan Muuramen kunnasta 1.1.2025 alkaen sopimuksella 2pv/vko.

Ympäristösuojelulain uudistuksen myötä painopiste on siirtynyt voimakkaammin valvontatyöhön, joka tulee olla suunnitelmallista ja säännöllistä. Tähän on laadittu v. 2022 lain vaatima valvontasuunnitelma ja -ohjelma, jonka mukaisesti on ympäristöluvanvaraisia toimijoita valvottu. Valvontaohjelmaa tarkistetaan ajan tasalle vuosittain. Valvontasuunnitelmaan perustuvasta valvonnasta peritään ympäristösuojelutaksan mukaisia valvontamaksuja, joilla voidaan kattaa osin ympäristösuojeluyksikön kustannuksia. Ympäristösuojelutaksaan tehdään korotuksia, jotka astuvat voimaan 1.1.2026.

Laadittu pohjavesialueiden suojelusuunnitelma on hyvänä pohjavesialueiden maankäytön suunnittelussa ja suojelutoimenpiteiden toteuttamisessa. Suunnitelman toimenpideohjelma päivitetään säännöllisesti ja vuosien 2024/2025 aikana Pohjavesien suojelusuunnitelma päivitetään kokonaisuudessaan. Valvontakohteet ja riskialueet kunnassa on lisätty LOUHI-karttapalvelun tasoihin, jotka ovat nähtävillä koko teknisellä toimella. Näitä tulee päivittää muutosten myötä.

Uuraisten kuntaan on rakentunut laajalle alueelle vesi- ja viemäriverkosto osuuskuntien toimesta. Verkostojen toiminta-alueiden vahvistamisen jälkeen on mahdollista hakea vapautusta liittymisestä viemäriin ja/tai talousveteen. Vapautuksen myöntää kunnan ympäristösuojeluviranomainen. Verkoston ulkopuolelle jääviä kiinteistöjä opastetaan rakennusvalvonnan kanssa jätevesiasetuksen (157/2017) vaatimusten mukaisten kiinteistökohtaisten jätevesijärjestelmien toteuttamisessa.

Uuraisten vesistöjen tilan seuranta tehdään resurssien mukaan, vesiensuojelua lakien, asetusten ja säännösten mukaisesti. Hoidetaan tiedottaminen ja neuvonta ympäristösuojeluun liittyvissä asioissa. Uuraisten kunta liittyi Keski-Suomen Vesi ja ympäristö ry:n kuntajäseneksi vuoden 2023 alusta, jolta on mahdollista saada apuja vesiensuojelutehtäviin. Nauttiaisen ja Kaijanjärven tilaa on seurattu säännöllisesti vuosittain. Nauttiaisen selvityshanke saatiin päätökseen vuonna 2025. Jatkohanketta lähdetään toteuttamaan.

Vieraskasvilajien torjuntatyötä on tehty omana työnä vuonna 2025 ja erilaisten hankkeiden kautta. JAPA ry toimii Uuraisilla vieraskasvilajien torjunnassa talkooapuna.

Uuraisten kunnasta on tullut vuonna 2014 Sammakkokangas oy:n osakas, yhtiö hoitaa jatkossa kunnan jätehuollon myös jätehuollon viranomaistehtävien osalta, ympäristönsuojelulla on edelleen jätehuollon valvontatehtävä.

Ympäristötoimen resursseja tulee suunnata sähköisten järjestelmien käyttöönottamiseen ja näiden käytön haltuun ottamiseen. Myös resursseja ja toimintaa tulee jatkossa suunnata valtion energia- ja ilmastostrategian mukaisesti kiertotalous ja ilmastotöiden suuntaan. Kuntien yhteinen ilmastokoordinaattori valmisti kuntien (Keuruu, Multia, Petäjävesi ja Uurainen) ilmastosuunnitelmat vuonna 2025, ja sen pohjalta Uuraisten kuntaan on perustettu ilmastotyöryhmä.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

Keskeisin riski tavoitteiden saavuttamiselle on henkilöstöresurssin niukkuus työtehtävien lisääntyessä, lakien ja säädösten uudistuessa ja mm. luparajojen toimivaltarajojen muuttuessa, valvontaohjelman ja -suunnitelman toteuttaminen (uusi YSL ja sen 3. muutos). Valtiohallinto ja kuntalaiset tulevat vaatimaan pian kunnilta kiertotalous- ja ilmasto-ohjelmien laatimista ja toimenpiteitä.

Ympäristötoimi ULK + SIS	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot	100	400	0	0	0
Maksutuotot	50 098	54 000	54 000	54 000	54 000
Tuet ja avustukset	2 890	0	15 000	15 000	15 000
Vuokratuotot	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
Valmisteverojen muutos	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	53 088	54 400	69 000	69 000	69 000
Henkilöstökulut	-20 894	- 617	-1 837	-1 837	-1 837
Palvelujen ostot	- 234 612	- 239 183	- 263 003	- 263 003	- 263 003
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 944	-1 500	- 950	- 950	- 950
Avustukset	0	0	0	0	0
Vuokrakulut	-4 523	-6 055	-4 073	-4 073	-4 073
Muut toimintakulut	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	- 260 973	- 247 355	- 269 863	- 269 863	- 269 863
TOIMINTAKATE	- 207 885	- 192 955	- 200 863	- 200 863	- 200 863
Verotulot	0	0	0	0	0
Valtionosuudet	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0
Vuosikate	- 207 885	- 192 955	- 200 863	- 200 863	- 200 863
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	- 207 885	- 192 955	- 200 863	- 200 863	- 200 863
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	- 207 885	- 192 955	- 200 863	- 200 863	- 200 863

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2026
Joustavat rakennusvalvontapalvelut; inhimillisuus, sujuvuus, uudistuvuus		
	Joustavat rakennusvalvonnan asiakaspalvelut ja palveluiden saavutettavuus.	Aikaan ja paikkaan sitomaton lupien haku ja neuvontapyynnot, toimivat sähköiset palvelut.
	Matalan kynnyksen asiointi	Asiakaslähtöinen kanssakäyminen ja hyvä asiakaspalvelu.
	Tasapuolinen kohtelu	Samat käsittelyajat ja perustellut päätökset kaikille, lakien ja määräysten noudattaminen ja soveltaminen samalla tavalla (tulkintojen yhtenäistäminen lähikuntien rakennusvalvontojen kanssa).

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosassa valtuustoon nähden sitovia eriä ovat vuosikate sekä määrärahat, jotka vaikuttava vuosikatteen muodostumiseen. Käyttöomaisuuden suunnitelman mukaiset poistot perustuvat hyväksyttyyn poistosuunnitelmaan.

SIS + ULK	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot	2 359 343	2 312 406	2 324 719	2 293 290	2 293 290
Maksutuotot	155 359	115 000	128 600	128 600	128 600
Tuet ja avustukset	420 270	281 390	135 200	135 200	135 200
Vuokratuotot	3 171 512	3 163 126	3 210 069	3 160 067	3 160 067
Muut toimintatuotot	67 562	50 000	50 000	50 000	50 000
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	6 174 045	5 921 922	5 848 588	5 767 157	5 767 157
Henkilöstökulut	-8 967 907	-9 199 038	-9 386 289	-9 386 289	-9 386 289
Palvelujen ostot	-4 641 686	-4 793 213	-4 885 027	-4 885 027	-4 885 027
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 439 238	-1 425 696	-1 451 799	-1 451 799	-1 451 799
Avustukset	- 547 406	- 781 200	- 906 500	- 980 500	- 980 500
Vuokrakulut	-2 799 000	-2 805 552	-2 832 624	-2 832 624	-2 832 624
Muut toimintakulut	-23 910	-9 350	-11 050	-11 050	-11 050
TOIMINTAKULUT	-18 419 147	-19 014 049	-19 473 289	-19 547 289	-19 547 289
TOIMINTAKATE	-12 245 101	-13 092 127	-13 624 701	-13 780 132	-13 780 132
Verotulot	7 214 664	7 425 000	7 631 000	7 631 000	7 631 000
Valtionosuudet	6 870 140	6 989 223	7 194 945	7 194 945	7 194 945
Rahoitustuotot ja -kulut	- 204 851	- 233 000	-91 000	-91 000	-91 000
Vuosikate	1 634 852	1 089 096	1 110 244	954 813	954 813
Poistot ja arvonalentumiset	-1 193 876	-1 158 658	-1 124 418	-1 097 913	-1 097 913
TILIKAUDEN TULOS	440 976	-69 562	-14 173	- 143 100	- 143 100
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
Varausten ja rahastojen muutos	14 967	14 900	14 900	14 900	14 900
Tilikauden yli-/alijäämä	455 943	-54 662	727	- 128 200	- 128 200

Investointiosa

Investointiosa on laadittu vuosille 2026-2028. Se hyväksytään vuoden 2026 osalta sitovana ja taloussuunnitelma vuosien 2027-2028 osalta ohjeellisena. Talousarviovuonna 2026 menot ja tulot ovat sitovia. Investointiosassa lihavoidulla merkityt kohdat ovat sitovia.

Talousarviovuoden kuluessa mahdolliset investoinnin lisämäärärahat edellyttävät aina ao. toimielimen, kunnanhallituksen ja kunnanvaltuuston käsittelyn. Hyväksyttävään investointiohjelmaan otetaan uusia hankkeita talousarviomuutoksena silloin, kun kysymys on kunnan kehittämiseen liittyvästä tai muusta välttämättömästä tarpeesta.

Investointiosassa esitetään kyseisen hankeryhmän tai hankkeen menot aina bruttona.

Mikäli investointiosan perusteluissa hankeryhmä on eritelty eri kohteiksi, ovat perustelut sitovia siten, että toimielimen on toteutettava ensisijaisesti perusteluissa luetellut kohteet.

Toimintayksiköiden tulee hankintoja tehdessään ehdottomasti noudattaa käyttöomaisuuslaskentaohjeita ja tehdä kirjanpidon kirjaukset oikein sen mukaan, onko kyseessä käyttöomaisuushankinta vai vuosittainen kulu.

	2026 menot	2026 tulot	2027 menot	2027 tulot	2028 menot	2028 tulot
INVESTOINTIOSA 2026-2028 ALV 0 %						
YLEISHALLINTO	119 750	0				
Taloushallintojärjestelmän uudistus	34000					
Palkkahallintojärjestelmän käyttöönottoprojekti	34250					
Tweb-asianhallintojärjestelmän suomi.fi- integraatio & Kuntatoimisto-migraatio	14000					
Osallistava budjetointi	10500					
Kunnan verkon infran uudistaminen	27 000					
OPETUS- JA KULTTUURITOIMI	189 795	0	15 000	0	250 000	0
Höytiän koulun katon maalaus	20 000					
Nuokkarin vesikattosaneeraus	58 000					
Hirvasen päiväkodin muutosremontti					250 000	
Hirvasen koulun näytöt	11 795					
Koulukeskuksen varavaimala	70 000					
Kaukalon pukukoppi	15 000					
Koulukeskus kaukovalvonta	15 000		15 000			

INVESTOINTIOSA 2026-2028 ALV 0 %	2026 menot	2026 tulot	2027 menot	2027 tulot	2028 menot	2028 tulot
MUUT PALVELUT						
Tilapalvelu	100 000	0	500 000	0	0	0
Kunnanviraston peruskorjaus			500 000		500 000	
Valtuustosalin kalusteiden ja väliseinänen uusiminen	30 000					
Aittovuoren pururadan perusparannus	50 000					
Koirapuisto	20 000					
Yleiset tiet / valaistus	425 000	140 000	125 000	0	0	0
Liikennemerkkien uusiminen koko tiestö	20 000					
Elink päässä olev pylväiden vaihtoja, ledit leasing	125 000		125 000			
Liityntäpysäkönnit	40 000	20 000				
Kevyen liikenteen väylät mt 627 ja 6304	240 000	120 000				
Kadunrakennus, päällystys, valaistus	200 000	0	530 000	0	40 000	0
Katusaneeraukset Nevala	100 000					
Hirvikulman kadut	20 000		450 000			
Kaavateiden asfaltoinnit	80 000		80 000		40 000	
Vesilaitos	25 000		50 000			
Vesilinjaneeraus	25 000					
Viemärilaitos	45 000	0	70 000	0	100 000	0
Sisäkaivojen vaihdot ja sujutus	20 000		20 000			
Viemäriinjan saneeraus	25 000		50 000		100 000	
Maanhankinta / myynti	60 000					
Maanhankinta	60 000					
MUUT PALVELUT YHTEENSÄ	855 000	140 000	1 275 000	0	140 000	0
KAIKKI YHTEENSÄ	1 164 545	140 000	1 290 000	0	390 000	0
Netto	1 024 545		1 290 000		390 000	

Rahoitusosa

Valtuustoon nähden sitovia eriä rahoitusosassa ovat pääomarahoituksen erät: pitkäaikaisten lainojen lisäys ja vähennys sekä antolainojen vähennys.

Rahoitusosa

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toiminnan ja investointien rahavirta					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	1 634 851,60	1 312 595,08	1 110 244,31	954 813,23	954 813,23
Satunnaiset erät	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	246 723,92	-50 000,00	-50 000,00	-50 000,00	-50 000,00
Toiminnan rahavirta	1 881 575,52	1 262 595,08	1 060 244,31	904 813,23	904 813,23
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-890 113,80	-639 000,00	-1 164 545,00	-1 200 000,00	-1 000 000,00
Rahoitusosuudet investointeihin	11 970,00	0,00	140 000,00	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien luovutustulot	75 325,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Investointien rahavirta	-802 818,80	-639 000,00	-1 024 545,00	-1 200 000,00	-1 000 000,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 078 756,72	623 595,08	35 699,31	-295 186,77	-95 186,77
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennys	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Antolainauksen muutokset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 000 000,00	3 000 000,00	1 200 000,00	5 300 000,00	1 300 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 348 470,01	-3 438 355,00	-771 669,00	-4 605 000,00	-605 220,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	700 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainakannan muutokset	1 351 529,99	-438 355,00	428 331,00	695 000,00	694 780,00
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vaikutus maksuvalmiuteen	2 430 286,71	185 240,08	464 030,31	399 813,23	599 593,23
Lainakanta 31.12.	-14 877 268,95	-14 438 913,95	-14 867 244,95	-15 562 244,95	-16 257 024,95
Investointien tulorahoitus %	-183,67 %	-205,41 %	-95,34 %	-79,57 %	-95,48 %

Henkilöstösuunnitelma

HUOM: Henkilöstösuunnitelma tulee päivittymään yhteistoimintamenettelyn mukaisten tehtäväjärjestelyiden ja -ratkaisujen johdosta.

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	TA 2024	TA 2025	TA2026	muutos	TS 2027	TS 2028
KUNNANJOHTAJA	1	1	1	0	1	1
KONSERNIPALVELUT	10,8	9,1	8	-1,1		
Elinkeinoneuvoja	1	1	1	0	0	0
Hallintovastaava					1	1
Hallinto- ja HR-asiantuntija	1	1	1	0	0	0
Talous- ja kehitysjohtaja	0	0,33	1	0,67		
Laskentasihteeri	1	1	1	0	1	0
Taloussihteeri					1	1
Asianhallinta- ja palvelusihteeri	0,5	0,5	0,5	0	0,5	0,5
Toimisto- ja viestintäassistentti	1	1	1	0	1	1
ICT-suunnittelija	1	1	1	0	1	1
ICT-kehittäjä	1	1	1	0	1	1
Oppisopimusopiskelija, toimistotyöntekijä	0,7	1	0	-1	0	0
Toimistosihteeri	1,6	0,6	0,5	-0,1	0	0
Toimistosihteeri						
Ilmastokoordinaattori	1	0,5	0	-0,5	0	0
SIVISTYSTOIMI	<u>132,5</u>	<u>131,4</u>	<u>132</u>	<u>0,6</u>		
Koulut	<u>72,4</u>	<u>71,4</u>	<u>72,4</u>	<u>1</u>		
Peruspalvelujohtaja	0,6	0,6	0,6	0		
Rehtori	1	1	1	0		
Toimistosihteeri	1,8	1,8	1,8	0		
Lehtori	7	7	7	0		
Päätoiminen tuntiopettaja	7	7	7	0		
Sivutoim. tuntiopettaja (määräaik.)	1	1	0	-1		
Tuntiopettaja (kokoaik. määräaik.)	1	1	0	-1		
Luokanopettaja	24	24	25	1		
Luokanopettaja (määräaik)	4	4	3	-1		
Erityisopettaja	7	7	10	3		
Koulunkäynninohjaaja	15	15	15	0		
Koulunkäynninohjaaja (määräaik.)	3	2	2	0		

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	TA 2024	TA 2025	TA2026	muutos	TS 2027	TS 2028
Varhaiskasvatus	<u>55,1</u>	<u>54,6</u>	<u>54,2</u>	<u>-0,4</u>		
Varhaiskasvatusjohtaja	1	1	1	0		
Päiväkodin johtaja	3	3	3	0		
Perhepäivähoitaja	2,6	1,6	1,2	-0,4		
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	23,5	23,5	22	-1,5		
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja (osa-aik)	0	0	1	1		
Konsultoiva varhaiskasvatuksen erit.ope	2	2	2	0		
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	0	0	0	0		
Varhaiskasvatuksen opettaja	22	21	22	1		
Henk.koht.avustaja	0	0,5	0	-0,5		
Ryhmäavustaja (määräaik.osa-aik)	0	0	0	0		
Varhaiskasvatuksen sosionomi	1	2	2	0		
Vapaa-aikatoimi	<u>2</u>	<u>2,4</u>	<u>2,4</u>	<u>0</u>		
Vapaa-aikasuunnittelija	1	1	1	0		
Etsivä nuorisotyöntekijä (ostopalvelu 0,6)	0	0	0	0		
Nuorisotyöntekijä	1	1	1	0		
Nuorisotalon toinen tuntityöntekijä	0	0,4	0,4	0		
Kirjastotoimi	<u>3</u>	<u>3</u>	<u>3</u>	<u>0</u>		
Kirjastonjohtaja-kulttuurituottaja	1	1	1	0		
Kirjastovirkailija	2	2	2	0		
Kirjaston muu henkilökunta	0		0	0		
TEKNINEN TOIMI	<u>10,5</u>	<u>10</u>	<u>10</u>	<u>0</u>	<u>10</u>	<u>10</u>
Tekninen johtaja	1	1	1	0	1	1
Rakennustarkastaja	0	0	0	0	0	0
Toimistosihteeri	1,5	2	1	-1	1	1
Ympäristösihteeri	1	0	0	0	0	0
Kunnallistekniikka- ja infrainsinööri	0	0	1	1	1	1
Tekninen isännöitsijä/työnjohtaja	1	1	1	0	1	1
Rakennusammattimies	1	1	1	0	1	1
LVI-asentaja	1	1	1	0	1	1
Kiinteistönhoitajat	3	3	3	0	3	3
Liikuntapaikkojen hoitaja	1	1	1	0	1	1

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	TA 2024	TA 2025	TA2026	muutos	TS 2027	TS 2028
Ruoka- ja siivouspalveluyksikkö	<u>19,5</u>	<u>19,5</u>	<u>19,5</u>	<u>0</u>	<u>19,5</u>	<u>18,5</u>
Ruoka- ja siivouspalvelupäällikkö	1	1	1	0	1	1
Palvelukeskuskeittiön esimies	0	0	0	0	0	0
Kokki	5	5	5	0	5	5
Siivooja	6,5	6,5	6,5	0	7,5	6,5
Palveluvastaava	6	6	6	0	5	5
Ruokapalvelutyöntekijä	0	0	0	0	0	0
Siivooja / Siivoustyönohjaaja	1	1	1	0	1	1
	TA2024	TA2025	TA 2026	Muutos		
KUNTA YHTEENSÄ	173,3	173,55	170,5	-3,05		